Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

http://svitlytsia.crimea.ua

№ 12 (1612) П'ятниця, 15 квітня 2011 р.

Видається у Сімферополі з 31 грудня 1992 р. Ціна...

КРИМСЬКІ АСПЕКТИ ЛЕСИНОГО ЮВІЛЕЮ

«Про відзначення 140-річчя з дня народження видатної української поетеси, громадського діяча Лесі Українки (Ларисси Петрівни Косач-Квітки)» – так називалася постанова Верховної Ради України, якою передбачалося святкування ювілею поетеси на державному рівні з широким висвітленням цих подій у вітчизняних ЗМІ. До ювілею планувалося, зокрема, привести в належний стан музей Лесі Українки в Ялті, який давно чекає на реставраційні роботи. І хоч вважається, що в подібних випадках йдеться про увесь ювілейний рік, а не просто дату народження, та все ж таки, коли з 25 лютого минуло вже майже два місяці, але ні команди до певних дій, ні коштів для їхнього матеріального забезпечення від влади не надходило, українська громада вирішила поставити це питання на порядок денний.

У результаті було проведено круглий стіл «Творчість Лесі Українки – кримський аспект». Його організаторами стали ДО «Всеукраїнський інформаційно-культурний центр», Кримське товариство зв'язків з українцями за межами України «Україна-Світ» та Кримська філія інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України.

Голова «Всеукраїнського інформаційно-культурного центру» Владислав Єрмаков, який був за ведучого, серед питань для обговорення назвав ситуацію з ялтинським музеєм, акцентував увагу на Всекримському конкурсі дитячої та студентської творчості «Змагаймось за нове життя» та запросив висловитися з приводу нагальних проблем українства Криму. Ну, а щонайперше – спробував охарактеризувати, наскільки ж була зреалізована владна постанова щодо ювілею поетеси у реальному житті. Він зазначив, що в цілому по Україні вшанування Лесі Українки було проведено на високому рівні, а ось в Криму «певну кількість положень постанови виконано не було».

Та з подальшого обговорення стало зрозуміло, що позитивної оцінки виконавці постанови взагалі не заслужили, про це без будь-яких реверансів говорив керівник товариства «Україна-Світ» Василь Стефанюк.

(Продовження на 4-й стор.).

З ПЕРШИХ УСТ

„ЗАРПЛАТА У КОНВЕРТІ" — ПРЯМИЙ ШЛЯХ ДО МІЗЕРНОЇ ПЕНСІЇ стор. 3

МИ ЄСТЬ НАРОД?..

УКРАЇНЦІ СЕВАСТОПОЛЯ: ТРИ РОКИ НЕ ВДАВАЛОСЬ. ЧИ ВДАСТЬСЯ ТЕПЕР? стор. 5

КОНКУРС ІМЕНІ КВІТКИ ЦІСИК

ЇЇ ДУША СПІВАЄ РАЗОМ З НАМИ... стор. 8

КОСМІЧНА РЕСПУБЛІКА - КРИМ!

Шановні кримчани! Від щирого серця вітаю вас із Всесвітнім днем авіації і космонавтики та Днем працівників ракетно-космічної галузі України!

50 років тому, 12 квітня 1961 року, відбулася видатна подія у розвитку цивілізації - здійснено запуск на орбіту космічного корабля з першим космонавтом планети Юрієм Гагаріним.

Історія Криму тісно пов'язана з розвитком вітчизняної космічної науки, а кримчани по праву пишаються своїм внеском в освоєння космічного простору та створення сучасної ракетно-космічної галузі, досягнення якої відомі у всьому світі.

Саме на Кримському півострові у 70-ті роки минулого століття було збудовано полігон для випробування місяцеходів, звідси здійснювалося управління першими штучними супутниками, автоматичними космічними станціями, забезпечувався постійний зв'язок із космонавтами. Частими гостями на нашій землі були такі видатні вчені та яскраві особистості як Сергій Корольов, Мстислав Келдиш та інші.

Мужність, талант, сила духу та висококваліфікована праця тих, хто присвятив себе освоєнню та впровадженню в життя новітніх досягнень космічної галузі в інтересах національної безпеки й оборони нашої держави, є гідним прикладом патріотизму та самовідданого служіння Батьківщині.

Сердечно бажаю всім міцного здоров'я, щастя та добробуту, подальших успіхів в ім'я розвитку та процвітання Автономної Республіки Крим та зміцнення Української держави!

З повагою,
Постійний Представник Президента України в АР Крим
Володимир ЯЦУБА.

У сімферопольській школі-ліцеї №41 відбулося урочисте відкриття музею космонавтики, присвячене 50-річчю першого польоту людини в космос і 90-річному ювілею льотчика-космонавта Георгія Берегового. Серед експонатів - скафандр, у якому проходив випробування Георгій Береговий, і телефон першого українського космонавта, льотчика-випробувача Леоніда Каденюка.

13 КВІТНЯ – ДЕНЬ ЗВІЛЬНЕННЯ СІМФЕРОПОЛЯ ВІД НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ

В. Константинов і члени Президії Верховної Ради АРК узяли участь в урочистостях з нагоди 67-ї річниці звільнення Сімферополя від німецько-фашистських загарбників.

13 квітня в Сімферополі відбулися урочисті заходи, присвячені 67-й річниці звільнення міста від німецько-фашистських загарбників. Квіти до меморіалу "Танк-34" у сквері Перемоги поклали голова Верховної Ради АРК Володимир Константинов і члени Президії кримського парламенту, перший заступник голови Ради міністрів АРК Павло Бурлаков, заступник Постійного Представника Президента України в АРК Ібраїм Мамутов, сімферопольський міський голова Віктор Агєєв, ветерани Великої Вітчизняної війни, колишні партизани та підпільники, представники громадськості. Разом з усіма ветеранами вшанувала пам'ять своїх товаришів по кримському підпіллю в роки Великої Вітчизняної війни голова Ради ветеранів, партизанів і підпільників Криму Олександра Андреєва.

Також квіти та вінки поклали до могили Невідомого солдата в парку ім. Ю. Гагаріна. Урочистим маршем Алеєю Героїв пройшли військовослужбовці Сімферопольського гарнізону. На честь воїнів-визволителів пролунав салют.

В. Константинов у коментарі журналістам сказав, що він і його покоління виховувалися в дусі глибокої поваги до подвигу радянських солдатів, які завоювали Велику Перемогу. "За останні роки я дізнався багато нового, раніше невідомого про Велику Вітчизняну війну, але це тільки зміцнило моє ставлення до подвигу, здійсненого нашими батьками та дідами. Сьогодні таке патріотичне ставлення до цих історичних подій, до тих, хто загинув і хто залишився жити, дуже важливо зберегти для молодого покоління. Якщо ми загубимо цей зв'язок і цю пам'ять — ми втратимо багато", — підкреслив він.

Прес-центр Верховної Ради АРК.

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ: Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ".

Головний редактор Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України. Реєстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11 2006 р. Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25; 51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Сторінка в Інтернеті: http://svitlytsia.crimea.ua

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України. 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63. Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019 код ЄДРПОУ 16482679 E-mail: vidavnictvo@gmail.com

Передплатна кампанія на видання ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська,1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина. Тел.\факс (044) 498-23-64.

УКРАЇНА - РОСІЯ: «МОВОЮ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАГМАТИЗМУ...»

12 квітня відбулася зустріч Президента України Віктора Януковича з Головою Уряду Російської Федерації Володимиром Путіним, який прибув до Києва з офіційним візитом.

Глава Української держави відзначив досить велику увагу, яку приділяє Уряд РФ та його очільник розвитку відносин між нашими країнами. Президент, зокрема, звернув увагу на той факт, що торік товарообіг між Україною та Росією склав майже 42 млрд. доларів — що майже на 2 мільярди більше показника докризового 2008 року.

Вже у І кварталі 2011 року товарообіг між нашими країнами збільшився майже на 55% порівняно з відповідним періодом минулого року (цей показник склав 7,2 млрд. дол.).

Під час зустрічі, що відбувалася в день 50-річчя польоту в космос Юрія Гагаріна, сторони приділили особливу увагу перспективам розвитку співпраці України та Росії у ракетно-космічній сфері.

"Про те, що свого часу спільно зробили наші країни, пам'ятатимуть ще багато поколінь. Але пам'ятати треба справами", - сказав Віктор Янукович, наголосивши — саме тому наша успішна історія спільної роботи у космічній галузі зобов'язує ефективно працювати у цій царині в майбутньому.

"Я вважаю, що розвиток наших космічних комплексів має величезні перспективи і колосальний потенціал", - підкреслив Глава держави, додавши: спільна комісія має визначити стратегію наших взаємин у розвитку національних космічних відомств України та Росії, реалізації програм тощо.

Глава держави окремо відзначив, що Україна стурбована питанням реалізації програми "Дніпро". "Ми дуже добре розуміємо, що вона потребує модернізації", - зауважив Віктор Янукович.

"Я вважаю, це наші спільні зобов'язання, і ми будемо їх виконувати завжди, тому що це пов'язано з миром, безпекою", - додав Президент.

Віктор Янукович, крім того, високо оцінив рішення Володимира Путіна щодо участі віце-прем'єра РФ С. Іванова в урочистостях з нагоди 90-річчя від дня народження відомого льотчика-космонавта Георгія Берегового, які відбудуться цього тижня в Україні.

"З Вашого боку це рішення було дуже мудрим. Воно обов'язково слугуватиме покращенню та зміцненню наших гуманітарних зв'язків - зв'язків не тільки професійних, але й людських", - сказав Президент.

Віктор Янукович окремо торкнувся теми проведення засідання економічного комітету Українсько-Російської міждержавної комісії, яке заплановане на поточний квартал.

Зі свого боку Голова Уряду РФ передав Президентові України найкращі побажання від його російського колеги Дмитра Медведєва. В. Путін наголосив: все, що робиться Росією на українському напрямку — це єдина політика не тільки Президента та Прем'єра, а й злагоджена робота всіх відомств країни.

У контексті співпраці в ракетно-космічній галузі Прем'єр РФ відзначив: "Звичайно, я з Вами погоджуюся — треба дивитися в майбутнє. У нас є хороші перспективи. Це робота з цілої низки програм, солідний набір проектів із використанням можливостей російських підприємств".

На думку В. Путіна, Україні та Росії також треба дещо ширше дивитися на кооперацію в науковій сфері. "Ви знаєте про наш проект з будівництва нового російського космодрому "Восточный" на Далекому Сході. До цього ми могли б підключити й українських спеціалістів вже на перших кроках з реалізації цієї програми», - сказав він.

Прем'єр Росії окремо відзначив збільшення обсягів надходження прямих російських інвестицій в економіку України - торік цей показник склав 1,1 млрд. доларів. "Тенденція до зростання — і це дуже позитивний фактор, який говорить про те, що ми продовжуємо працювати у сфері кооперації", - підкреслив В. Путін.

ТО ЧОГО Ж ПРИЇЖДЖАВ ПУТІН?

Візит прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна до Києва - не що інше, як інформаційна війна перед новим походом Володимира Путіна на третє президентство. Про це заявив екс-віце-прем'єр-міністр з євроінтеграції Олег Рибачук.

Спроби переконати українську владу в необхідності інтеграції України до Митного союзу Росії, Білорусі і Казахстану були лише прикриттям дійсної мети візиту, сказав Рибачук в ефірі 5 каналу.

"Я не чув і не читав, практично, експертних висновків про якісь переваги Митного союзу", - сказав екс-віце-прем'єр. На його переконання "спроби Путіна затягнути Україну в Митний союз", і його заяви щодо цього розраховані в основному на росіян.

"Я думаю, у Володимира Путіна основне завдання - стати президентом. І те, що він робить, розраховане переважно на російського виборця, на російський політикум і російського журналіста. Саме так працює їхня пропагандистська машина", - переконаний екс-чиновник.

Як повідомлялося, радник Президента України Ганна Герман заявила, що Віктор Янукович і голова уряду Російської Федерації Володимир Путін під час зустрічі в Києві 12 квітня розмовляли мовою "виключно національного прагматизму". "Мова почуттів, поглядів, мова тіла, костюмів, яка була характерною для політичного стилю Юлії Тимошенко, сьогодні відійшла убік і стала немодною", - зазначила при цьому Герман.

Нагадаємо, Путін перебував з візитом в Україні 12 квітня для обговорення питань економічного співробітництва, в тому числі в сфері енергетики, а також перспектив участі України в інтеграційних процесах Митного союзу на пострадянському просторі.

http://www.aratta-ukraine.com

«ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ»

Відповідно до Указів Президента України від 18.11.96 № 1094 "Про відомчі заохочувальні відзнаки" та від 13.02.97 № 134 «Про Примірне положення про відомчі заохочувальні відзнаки», підпункту 39 пункту 4 Положення про Міністерство культури і туризму України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2006 № 1566, на виконання Державної програми збереження, відродження і розвитку народних художніх промислів на період до 2010 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 768, Міністерство культури і туризму України розробило Положення про відомчу заохочувальну відзнаку Міністерства культури і туризму України — нагрудний знак «За збереження народних традицій» та затвердило його наказом МКТ від 03.02.2009 № 1 (зареєстровано у Міністерстві юстиції України від 26.02.2009 за № 184/16200).

Нагрудним знаком нагороджуються майстри та творчі колективи з п'яти різних видів народного мистецтва, які визначаються щорічно у грудні за рішенням Комісії з присудження відомчої заохочувальної відзнаки Міністерства культури і туризму України «За збереження народних традицій». Майстрам (творчим колективам), нагородженим Нагрудними знаками, видається одноразова грошова винагорода в розмірі п'ять тисяч гривень (з кожного виду мистецтва) на загальну суму двадцять п'ять тисяч гривень.

Пропозиції щодо претендентів на здобуття Премії подаються до Міністерства культури України Міністерством культури Автономної Республіки Крим, Головним управлінням культури і мистецтв Київської міської державної адміністрації, управліннями культури і туризму обласних та Севастопольської міської державних адміністрацій, Національною спілкою майстрів народного мистецтва України, музеями, культурно-мистецькими громадськими об'єднаннями до 1 листопада поточного року.

За додатковою інформацією звертайтеся: відділ монументального, образотворчого та народного мистецтва Міністерства культури України, 01601, м. Київ, вул. Франка, 19, каб. 106, 107.

Тел. (044) 234-63-88, 234-93-14.

ВИБУХ У МІНСЬКОМУ МЕТРО

У понеділок увечері на станції метро «Жовтнева» в Мінську стався вибух. За останніми даними, загинули 12 осіб, постраждали більше 190. Генпрокуратура Білорусі кваліфікувала подію як теракт.

Правоохоронні органи Білорусі затримали двох чоловіків, підозрюваних у справі про теракт у мінському метро. Один із підозрюваних - громадянин Білорусі 1986 року народження - з великою часткою вірогідності, виконавець злочину. Про це в середу повідомив керівник оперативно-слідчої групи, яка займається розслідуванням теракту, заступник генпрокурора Білорусі Андрій Швед.

Затримання було проведене в ніч з 12 на 13 квітня. Зараз отримано перші свідчення, проводяться невідкладні слідчі дії. Ведеться робота відносно певного кола осіб. "Перевіряється причетність підозрюваних до вибухів 2005 року у Вітебську, а також 2008 року в Мінську. Цю інформацію отримано від самих підозрюваних, але її треба перевірити", - заявив А. Швед, передає УКРІНФОРМ з посиланням на БЕЛТА.

* * *

Президент України Віктор Янукович висловив співчуття у зв'язку з вибухом у мінському метрополітені, що спричинив людські жертви.

«Разом із дружнім білоруським народом розділяємо біль тих, хто втратив рідних і близьких. Від імені народу України й від мене особисто прошу передати щирі слова співчуття й підтримки родинам загиблих, а також побажання якнайшвидшого видужання всім потерпілим», - йдеться у співчутті Глави держави Президентові Республіки Білорусь Олександрові Лукашенку.

НОВИНИ

ПОЧЕСНА МІСІЯ «КОСТЯНТИНА ОЛЬШАНСЬКОГО»

До Севастополя після виконання гуманітарної місії з евакуації громадян з Лівії повернувся великий десантний корабель ВМС ЗС України «Костянтин Ольшанський».

Екіпаж корабля та його пасажирів зустрічали: командувач ВМС ЗСУ Віктор Максимов, голова міської держадміністрації Валерій Саратов, заступник голови міськради Олександр Антоненков, начальник Управління МЧС Генадій Сухорученков, інші посадові особи. Валерій Саратов подякував екіпажу за виконане бойове завдання й запевнив, що держава завжди дбатиме про своїх громадян, у якій би точці світу вони не опинилися. На борту корабля до Севастополя повернулися 113 пасажирів, 85 з яких — громадяни України.

ЗЛОЧИННІСТЬ НЕВПИННО РОСТЕ

Управління статистики Севастополя зафіксувало 30% зріст злочинності у місті за січень — березень поточного року. За цей період у Севастополі скоєно 1632 злочини, що на 27,1% перевищує показник за аналогічний період минулого року. Із загальної кількості злочинів — 604 тяжкі та особливо тяжкі. Серед злочинів — 879 крадіжок, 97 пограбувань, 15 розбійних нападів. Кількість потерпілих — 1083 осіб. З них 333 жінки, 74 пенсіонери, 28 неповнолітніх. З загального числа причетних до злочинів осіб 13% опинилися на кримінальному шляху не вперше.

РЕЙДЕРСТВО - ЯК ОЗНАКА ЧАСУ

У Севастополі рейдери захопили 17 гектарів землі, виділеної раніше міськрадою під будівництво української школи-колегіуму та скверу з пам'ятником Соборності України. Севастопольському керівництву вдалося через суд відмінити незаконний державний акт на земельну ділянку товариства «ОРІОН». Природу цього державного акту встановлюватиме слідство, а поки що відомо, що товариство «Оріон» отримало 17 гектарів землі безкоштовно. Зі слів начальника юридичного відділу міської держадміністрації Костянтина Андрієвського, сьогодні подано до суду близько 900 позовів щодо суперечливих та незаконно виданих державних актів на землю.

НЕЗНИЩЕННЕ ХАБАРНИЦТВО

Ще один чиновник Севастополя спійманий на гарячому під час отримання хабара в сумі 100 тисяч доларів США від підприємця за видачу документа про погодження на землевідвід у Балаклавському районі. Стосовно чиновника управління охорони довкілля за ознаками злочину, передбаченими ч. 2 ст. 368 Кримінального Кодексу України, порушена карна справа.

ПІД ІНШИМ КУТОМ ЗОРУ

Будівлю Севастопольської міської держадміністрації найближчим часом знову закладуть під кредит. Міськрада планує надати комунальному підприємству «Севтеплоенерго» дозвіл на отримання кредиту в розмірі 26 млн. 700 тис. грн. У статусі закладу під кредит вже вдруге використають будівлю держадміністрації. Вперше до такого вчинку вдалися за керівництва містом Сергієм Куниціним. Тоді над главою держадміністрації не кепкував лише лінивий. Серед жартівників був помічений і колишній голова міськради Валерій Саратов. Сьогодні вже він обіймає посаду голови держадміністрації, тож і ситуація бачиться йому під іншим кутом зору.

МОЛОДЬ БЕЗ КОРДОНІВ

22 квітня в рамках програми Європейського Союзу «Молодь у дії» у Севастополі зберуться 40 представників молодіжної еліти з 13 держав: Угорщини, Іспанії, Італії, Португалії, Франції, Румунії, Болгарії, Росії, Білорусі, Молдови, Грузії, Вірменії та України. Всі вони — члени громадських організацій, що займаються молодіжною політикою. Програма перебування молоді у Севастополі містить екскурсійно-пізнавальну та ділову частини: «круглий стіл» за участю лідерів молодіжних організацій та молодих депутатів міськради, студентський конкурс молодіжних проектів «Молодь без кордонів» тощо.

Підготувала Л. СТЕПКО.

НЕЛЕГАЛЬНА ПРАЦЯ ТА «ЗАРПЛАТА У КОНВЕРТІ» - ПРЯМИЙ ШЛЯХ ДО МІЗЕРНОЇ ПЕНСІЇ

Перше враження від словосполучення „легалізація зарплати" якесь неоднозначне. Ну, здавалося б, працюй - і в кінці місяця отримуй „свої кровні". І при чому тут легальність-нелегальність? Головне, щоб вистачало на „сьогодні", а про „завтра" думати - це якось не по-нашому. Наша людина звикла гуляти на останні, діяти стрімголов...

Ось тільки, думаю, майже кожен з нас потрапляв у ситуацію, коли за роботу не заплатили чи затримали зарплату. Коли, наприклад, студент роздав рекламні листівки на вулиці, а „добрий дядько-роботодавець", замість зарплати, показав на двері. Або лікарняні не платять. А то й звільнити можуть, якщо, на думку роботодавця, лікарняний надто затягнувся. Або хочеш у відпустку, а шеф не відпускає. Ось тут і замислюєшся, що згідно із законом тобі гарантує держава. Деякі герої навіть наважуються заглянути у законодавство. Але більшість просто „беруть сірими" і не замислюються про наслідки.

Як працювати так, щоб не бути „відпрацьованою деталлю"; як власноруч не позбавити себе державних гарантій, - про це в інтерв'ю з головою новоствореного центрального органу виконавчої влади – Державної інспекції України з питань праці, Головним державним інспектором України з питань праці Андрієм Черкасовим.

- Нелегальне працевлаштування у нас, на жаль, стає сумною дійсністю. На думку експертів, наскільки ситуація критична?

- Сьогодні в Україні 2,5 млн. людей офіційно живуть на мінімальну зарплату у розмірі менше 1 тисячі гривень. Це кожен шостий офіційно працевлаштований громадянин. Давайте не будемо себе обманювати: мінімум половина, а то й дві третини реально отримують у конверті більше. 120 000 керівників підприємств призначили собі зарплату на рівні мінімальної. Хто повірить у те, що вони не отримують більше ні копійки? Директор, який живе на хлібі та воді, - не вірю, що таке існує.

За оцінками Інституту демографії НАНУ, близько 145 мільярдів гривень фонду оплати праці – „тіньові". Це означає, що ми втрачаємо щорічно 50 мільярдів гривень надходжень до Пенсійного фонду. Навіть якщо просто розділити цю нестачу на 13,7 мільйона пенсіонерів, ми одержимо близько 300 гривень недоплаченої пенсії. А для пенсіонера – це суттєва сума. І щоб переконатися у тому, що щось тут не збігається, просто порівняйте рівні середньої зарплати у державному секторі та приватних компаніях. На початок 2011 року ці цифри становили приблизно 2,7 тисячі гривень, а в приватному - близько 1,8 тисячі. Невже у бізнесі в нашій країні все настільки погано? А хто ж тоді їздить на відпочинок, купує машини та квартири? Щось тут не збігається.

- Четвертого квітня Віце-прем'єр-міністр - Міністр соціальної політики Сергій Тігіпко презентував три законопроекти щодо легалізації зарплати. Які основні зміни пропонуються впровадити цими документами?

- Віце-прем'єр Сергій Тігіпко озвучив два головних напрямки вирішення питання легалізації заробітних плат. До речі, ці інструменти – досвід країн Східної Європи.

Перше - це впровадження так званої гарантованої виплати у залежності від кваліфікації працівника. Тобто, умовно кажучи, всі посади в країні будуть поділені на категорії - від некваліфікованої праці до керівника підприємства. І кожному з них Кабмін присвоїть коефіцієнт, який вже не дозволить директору отримувати мінімальну зарплату, як у прибиральниці. Наприклад, умовно, бухгалтер повинен буде отримувати не менше трьох мінімальних зарплат. А директор - не менше п'яти-шести.

Другий напрямок детінізації - це збільшення штрафів за нелегальне працевлаштування. Найгучніша цифра, яка прозвучала від Віце-прем'єра, - 34 тисячі гривень за кожного неофіційного працівника, а також за виплату зарплати без нарахування соціальних внесків та податків. Решта штрафів за порушення трудового законодавства також зростуть - до 8,5 тис. гривень. Здавалося б, великі цифри. І роботодавці вже почали заявляти про те, що через такі штрафи підприємства доведеться закривати. Але виходить, що ті, хто озвучують ці тези, добровільно зізнаються у тому, що тримають на роботі нелегальних співробітників.

- До речі, про європейський досвід. Сергій Тігіпко заявляв, що у деяких країнах Східної Європи аналогічні штрафи сягають 100-200 тис. грн. Але для українських роботодавців, особливо для малого та середнього бізнесу, - це непосильна сума ...

- Наші фахівці-міжнародники ретельно вивчили це питання. І можна з упевненістю говорити, що для європейської країни 100 тис. грн, а це майже 9 тис. євро, - не межа. Серед країн, які ми вивчали, Словаччина найжорсткіша по відношенню до порушників трудового законодавства. У цій країні штраф може досягати 2 млн. грн. Більш поблажлива Чехія - до 450 тис. грн. А Трудовий кодекс сусідньої Польщі передбачає за непідписання трудового договору штраф від 2,7 до 80 тис. грн. При цьому в європейських країнах практикують при повторному порушенні посилення санкцій.

Та що там Європа. Наша східна сусідка, Російська Федерація, проводить аналогічне форматування законодавства. Профільне міністерство розробило проект змін до Кодексу про адміністративні правопорушення. І цим проектом російський уряд максимальний штраф за неоформлення трудового договору підвищив у 10 разів, що становить 136 тис. грн. А тепер порівняйте з нашими проектними штрафами - максимум 34 тисячі. Як говорять в Одесі, це дві великі різниці.

- Легалізацію зарплати і робочого місця пов'язують з пенсійною реформою. У чому суть цієї взаємозалежності?

- За даними Академії Наук України, „сірі" зарплати у країні становлять майже 140 млрд. грн. Це означає, що близько 50 млрд. грн. не потрапляє до Пенсійного фонду. Простіше кажучи, ці гроші недоотримують наші пенсіонери - заручники солідарної пенсійної системи. А, як відомо, дефіцит Пенсійного фонду становить майже 34 млрд. грн. От і виходить, що тільки за рахунок легалізації можна компенсувати цей дефіцит чотири рази!

Звичайно, поки що солідарна система - це наші будні. Головна ж мета, заради якої ведеться безкомпромісна боротьба із „зарплатою у конверті", - це перспектива впровадження другого рівня пенсійного забезпечення. Нині у пенсійній реформі це найважливіший проект. Принцип такий: яку суму людина накопичила, виплачуючи зі своєї зарплати соціальний внесок, відповідну пенсію вона і отримає у майбутньому. Плюс ще дохід від розміщення цих грошей в економіці чи в акціях компаній.

Для впровадження другого рівня необхідно підготувати законодавче підгрунтя. Для цього ми змінюємо законодавство під перспективні нововведення. Вже до кінця цього року ми плануємо виконати всі підготовчі роботи для впровадження накопичувальної системи в 2013 році. Вона успішно працює у всіх цивілізованих країнах. Частина соціального внеску йде не у загальний котел солідарної системи, з якої отримують пенсії нинішні пенсіонери, а на персональний рахунок громадянина. І пенсія буде виплачуватися саме з цього рахунку, а не із загальної каси Пенсійного фонду.

Накопичувальне страхування буде стимулювати людей вимагати у роботодавця більш високу „білу" зарплату, шукати високооплачувану роботу, працювати ефективніше. Адже чим більша офіційна зарплата і внесок, тим вища пенсія. Таким чином, люди зможуть самостійно подбати про додаткові доходи у старості.

- Ви вважаєте детінізацію робочого місця і зарплати єдиним способом підвищення легальних доходів громадян?

- Звичайно, цього недостатньо. Реформування потребує комплексного підходу, на чому акцентує свою увагу Уряд. Дотримуючись цього принципу, проводиться робота паралельно у декількох напрямках. Для цього були створені спеціальні робочі групи за трьома напрямками: розгляду можливості введення гарантованої зарплати, питань трудової міграції і посилення відповідальності за порушення норм трудового законодавства.

Кожен громадянин повинен чітко розуміти, що основна причина майбутньої мізерної пенсії полягає у його нинішній нелегальній роботі і „сірій зарплаті". Неодноразово Уряд наголошував на необхідності посилення нагляду за дотриманням законодавства про працю та наданні додаткових стимулів для виведення робочого місця та заробітної плати у правове поле. У контексті завдання вищого керівництва члени робочої групи висловили спільну готовність до конструктивного діалогу між відомствами та об'єднання зусиль у вирішенні поставленого завдання.

Ми впевнені, що завдяки детінізації у комплексі з пенсійною та іншими реформами буде можливо отримати позитивний ефект, оскільки ключем до наповнення бюджету Пенсійного фонду є легалізація заробітних плат і робочих місць. Перш за все ми повинні посилити адміністративну відповідальність за нелегальне робоче місце. Наступний крок - зменшення навантаження на фонд заробітної плати для роботодавців. Третє, що ми повинні зробити, - змінити трудове законодавство. Мова йде про більш чітке регламентування тимчасової зайнятості та працевлаштування за контрактом. Крім того, необхідно стимулювати легалізацію працевлаштування та заробітної плати, що, у свою чергу, буде стимулювати впровадження другого рівня пенсійної системи.

Ми переконані, що нелегальна праця і „зарплата у конверті" - це прямий шлях до старості у злиднях. Пояснення просте: відсутність відрахувань до фондів соціального страхування - це, у кращому випадку, майбутня мінімальна пенсія, а то й соціальна допомога. Також через нелегальний статус працівник обмежує себе у доступі до соціальних гарантій, не може оформити лікарняний, піти у законну відпустку тощо.

Може, хтось із нинішніх працездатних громадян хоче отримувати у майбутньому мінімальну пенсію? Думаю, що ні. А зараз в Україні 4 млн. осіб отримують менше 900 грн. пенсії. Тому необхідно вжити всіх можливих заходів для забезпечення у майбутньому пенсіонеру гідної старості. І одним з таких необхідних кроків має стати боротьба із нелегальною працею і „зарплатою у конверті".

ПАМ'ЯТНИК АВІАТОРАМ-ВИПРОБУВАЧАМ

У смт. Кіровському в Криму місцева громада, ветерани, військовослужбовці та гості урочисто відкрили пам'ятник на честь авіаторів, які віддали життя під час випробувань авіаційної і космічної техніки. На свято з'їхалися звідусіль, адже Льотно-випробувальний центр був справжньою кузнею космонавтів. Тут готувалися відомі льотчики-випробувачі, космонавти Радянського Союзу Юрій Гагарін, Герман Титов, Георгій Береговой, Володимир Комаров, Валентина Терешкова.

В Льотно-випробувальному центрі розроблялися і готувалися під керівництвом нашого земляка, житомирянина Сергія Корольова польоти кораблів «Восток», міжпланетних станцій «Марс», «Луна», «Венера», ракетно-космічних систем «Зонд» для дальніх міжпланетних польотів, проект ракетного комплексу «Союз» тощо.

Україна міцно зв'язала Землю з космосом і дала світові двічі Героя Радянського Союза Георгія Берегового (Єнакієво), 90-річчя якого відзначається 15 квітня, Олександра Волкова (Горловка), Леоніда Попова (Александрія) і багато інших видатних космонавтів. Але опановувати непідвладні колись стихії - небо і космос, бути першопрохідцями - справа непроста й небезпечна. За роки своєї майже 80-літньої історії випробувальний центр втратив 17 випробувачів...

В побудові пам'ятника взяла участь вся громада. Кошти ветеранів, на які зведено пам'ятник, передавали з найвіддаленіших куточків братніх країн. В увічнення пам'яті героїв-авіаторів свій внесок зробили також діючі військовослужбовці, представники заводу ім. Антонова, місцева влада, політичні партії.

Відкрити пам'ятник було доручено заслуженому льотчику–випробувачу, Герою України Юрію Тишкову, голові Кіровської районної державної адміністрації Олегу Гордєєву, ініціатору створення пам'ятника, голові комітету ветеранів військової служби Кіровської районної організації ветеранів Анатолію Радкевичу.

Директор ДНВЦ Юрій Тишков зазначив:

- Внесок наших авіаторів–випробувачів авіаційної і космічної техніки в освоєння космосу неоціненний, а пам'ять про них залишиться назавжди в наших серцях.

Руслан СЕМЕНЮК,
Регіональний медіа-центр МО України в Криму.

Фото автора.

НЛО ТАКИ БУЛО?!

ФБР РОЗСЕКРЕТИЛО АРХІВИ ЩОДО ІНОПЛАНЕТЯН

Федеральне бюро розслідувань США розсекретило деякі архівні документи, що підкріплюють версію про падіння інопланетних літальних апаратів у 1947 році у штаті Нью-Мексико. Згідно з цією версією, на авіабазі Розуелл влада під завісою секретності досліджувала останки інопланетних пілотів, про що свідчать фотографії, які просочилися в пресу, повідомляє NEWSru.

З документів, представлених ФБР на сайті The Vault, випливає, що у руки офіцерів американських ВПС дійсно потрапили загиблі інопланетяни, пише газета The Daily Mail.

Агент Гай ХОТТЕЛ у донесенні під назвою "Літаючі тарілки" повідомляв директора ФБР, що "три так звані літаючі тарілки були знайдені у Нью-Мексико", посилаючись при цьому на слідчого Військово-повітряних сил, який поділився з ним цією інформацією. "Їх описали як об'єкти круглої форми з потовщенням у середині, діаметром приблизно 15 метрів. У кожному з них знаходилося три тіла людських контурів, однак ростом лише 90 см", - писав агент.

Тіла були одягнуті "у металеву тканину дуже тонкої структури. Кожне тіло було перебинтоване в манері, яка нагадує маскувальні костюми льотчиків-випробувачів". Інформатор, чиє ім'я залишилося у секреті, повідомив Г.ХОТТЕЛУ, що літаючі тарілки зазнали катастрофи у Нью-Мексико "у зв'язку з тим, що влада має у своєму розпорядженні там досить потужний радар, і вважається, що випромінювання радара пошкодило механізми управління "літаючих тарілок". Спроб продовжити розслідування агент не робив.

Інше донесення свідчило, що "диск" був зовсім не тарілкою, а мав шестикутну форму і нагадував метеозонд. Публікація документів, можливо, підніме нову хвилю звинувачень на адресу влади у приховуванні від суспільства інформації про виявлення інопланетян.

Перша реакція зраділих уфологів на розсекречені документи вже є. Зокрема, британський експерт з НЛО Нік ПОУП заявив, що упевнений у достовірності інформації, яка міститься в оприлюднених документах. Вони, за словами Н.ПОУПА, можуть стати доказом існування інопланетян, пише газета The Sun.

Містечко Розуелл штату Нью-Мексико стало відоме після події, яка сталася на початку липня 1947 року. Спочатку представники військової влади повідомили через ЗМІ, що знайшли "літаючі тарілки", однак вже через добу узяли свої слова назад: виявилося, що вони підібрали уламки метеорологічного зонда. Суспільство повірило цьому поясненню, однак наприкінці 1970-х деякі військовослужбовці, причетні до цього інциденту, заявили, що знайдено все ж саме літаючі тарілки.

КРИМСЬКІ АСПЕКТИ ЛЕСИНОГО ЮВІЛЕЮ

С. Кочерга. В. Єрмаков.

Малюнки конкурсантів.

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Тож розмова фактично звелася до дитячого конкурсу, який кримська вчителька Тетяна Захарова з власної ініціативи проводить вже багато років (щоправда, дедалі у неї стає все більше солідних помічників), та ситуації, що склалася навколо музею Лесі Українки. Про останню розповіла його директор Світлана Кочерга, яка вже давно листується з приводу реставрації з першими особами країни. Та ні В. Литвин, ні М. Азаров так нічим і не зарадили справі, передоручивши розглянути це питання місцевій владі. Світлана Олексіївна надії не втрачає і сподівається, що 20-річчя з дня Незалежності України стане саме тією останньою краплею, завдяки якій справа зрушиться з місця.

Т. Захарова.

Валентина Бойко, головний спеціаліст відділу загальної середньої освіти Міністерства освіти АРК, яка в даному випадку уособлювала владу, енергійно відбивалася від закидів та посилалася на мовно-літературний конкурс за підтримки самого Президента та конкурс ім. Петра Яцика, що завжди був турботою не стільки влади, скільки громади. До речі, ні те, ні інше Лесиного ювілею не стосувалося. Одначе, коли йшлося про зміст рішень учасників «круглого столу» та в подальшому — листів, які буде спрямовано до очільників усіх гілок кримської влади, вона активно наголошувала на відповідальності за все згадане саме українських громадських організацій. На що голова Кримської філії НТШ Петро Вольвач, дочекавшись слова, зауважив:

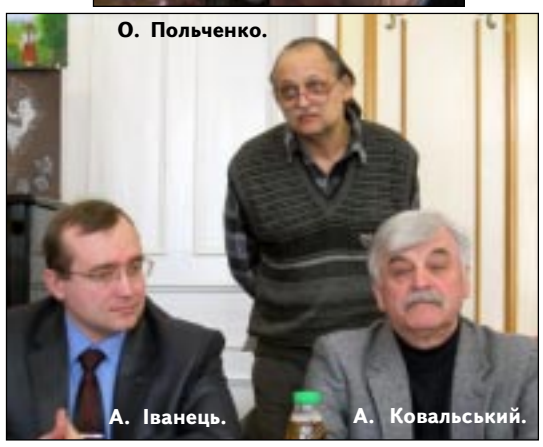
О. Польченко. А. Іванець. А. Ковальський.

- Треба з'ясувати, скільки коштів було виділено з республіканського бюджету на підтримку «Великого русского слова», і просити таких самих асигнувань на розвиток «Великого українського», аби можна було говорити про якусь справедливість. На сьогодні ми спостерігаємо гру в одні ворота. За 20 років Незалежності маємо в Криму всього 7 україномовних шкіл. А єдина шанована українською громадою газета «Кримська світлиця», яка була індикатором українського громадського життя, вже давно не виходить. Мусимо вимагати повернути нам газету.

П. Вольвач.

Про долю «Кримської світлиці» згадувала більшість промовців. Адже це вона традиційно брала таку активну участь у проведенні конкурсу «Змагаймось за нове життя», її представники входили до журі, коли підбивалися підсумки конкурсу ім. Петра Яцика, який постійно висвітлювався на шпальтах газети. Газета і сама була джерелом різноманітних ініціатив щодо виховання у молоді пошани до державного слова. Це на неї, зокрема, посилався колишній прем'єр-міністр Криму Віктор Плакіда, звітуючи про втілення тих чи інших українських програм, порекомендованих з Києва.

В. Стефанюк.

Звітують і сьогодні. Щоправда, посилаючись на інші джерела та намагаючись перекласти всі свої обов'язки на плечі громади. Втім, щодо події, яка зібрала людей за «круглим столом», тут думку Василя Стефанюка підтримав і професор ТНУ Віктор Гуменюк:

- Річниця пройшла непомітно. Її, фактично, не відзначали ніяк.

Нічого іншого не очікується і щодо святкування 100-річного ювілею з дня народження відомої майстрині-вишивальниці Віри Роїк, і щодо ювілею знаменитого садівника Левка Симиренка.

Залишається лише тішитися з того, що життя саме (не завдяки, а наперекір!) пропагує українські цінності. Ось і цього разу за «круглим столом» з'явилися нові обличчя — директор та вчителька української мови елітної школи будівельної фірми «Консоль» прийшли по допомогу у запровадженні своїх ініціатив, пов'язаних із вшануванням Великого Кобзаря. Та і святкування ювілею Лесі Українки не варто оцінювати так вже песимістично, бо, як на мене, найкращим для неї дарунком могла б стати по-справжньому розкішна виставка малюнків шкільної та студентської молоді, що була створена в межах конкурсу «Змагаймось за нове життя». Їх розмістили у залі приміщення товариства «Україна-Світ», і вони успішно конкурували з промовами учасників «круглого столу». Навіть перебрали на себе увагу. І чи не в кожному з них була Леся — мальовнича квітка мальовничої України. Не виникало сумніву — вона живе і житиме в серцях маленьких художників, які вже навчилися любити свою Батьківщину. А це дорожче і важливіше за те, чи вдасться «вичавити» із кримського профільного міністерства, яке, на переконання присутніх, ще не знайоме з новітнім історичним документом — «Законом про культуру» - якусь там науково-практичну конференцію, присвячену поетесі. Кажуть: силою колодязь копати — води не пити. А ось відреставрувати ялтинський музей поетеси все ж таки доведеться. Дітям та їхнім натхненникам це не під силу, і це — часточка іміджу нашої держави, а також — курортних зборів Криму.

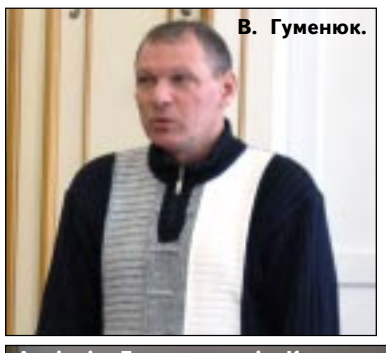
В. Гуменюк.

Тамара СОЛОВЕЙ.

П. Власенко.

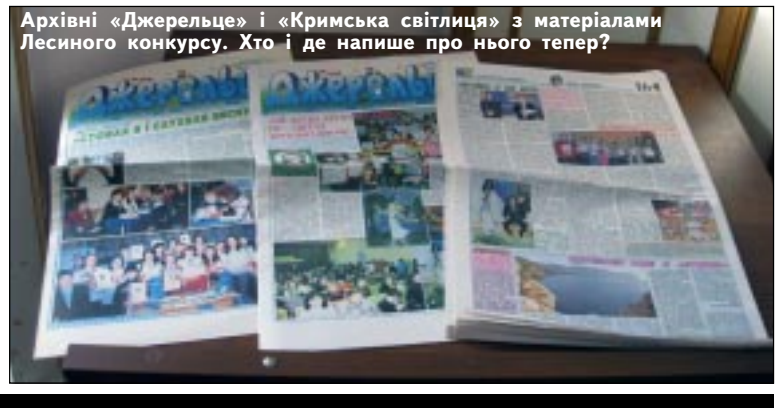
Архівні «Джерельце» і «Кримська світлиця» з матеріалами Лесиного конкурсу. Хто і де напише про нього тепер?

«ФЕСТИВАЛЬТЕ» У СЕБЕ ВДОМА Й НА СВОЇ!

«Заборонити проведення україноненависницької акції, що приховується за назвою фестиваль «Велике російське слово», - вимагає від Президента та Верховної Ради Українська народна партія. Голова Кримської організації УНП Олег Фомушкін також закликає «поцікавитись цим заходом» Службу безпеки України, адже «на ньому відверто говорять про нібито необхідність сепарації окремих територій України та навіть - про необхідність ліквідації незалежності нашої держави». «До того ж вся ця антиукраїнська «п'ята колона» фінансується з бюджету Криму та України», - обурюється політик.

«Цей фестиваль не має нічого спільного з поезією чи прозою, а щороку перетворюється на типовий шабаш російських шовіністів з усієї України та Росії», - повідомляє Фомушкін. Він наголошує: «Теми більшості засідань фестивалю стосуються політичних, релігійних, економічних і журналістських питань, на них розробляються плани деукраїнізації та тотальної русифікації України».

Представник УНП закликає владу замість «надання можливості «фестивалити» цілий рік, негайно заборонити проведення заходу, на якому звучать антиукраїнські заклики, за які передбачено кримінальну відповідальність».

Голові Верховної Ради АР Крим КОНСТАНТИНОВУ В. А.

Шановний Володимире Андрійовичу!

Відповідно до реалізації рекомендацій Верховної Ради України Державному комітету телебачення та радіомовлення щодо забезпечення висвітлення в засобах масової інформації заходів, що проводитимуться у зв'язку з відзначенням 140-річчя з дня народження Лесі Українки, оголошених у постанові «Про відзначення 140-річчя з дня народження видатної української поетеси, громадського діяча Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач-Квітки)» Державна організація «Всеукраїнський інформаційно-культурний центр» спільно з Кримською філією інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України, а також Всекримським товариством зв'язків з українцями за межами України «Україна-Світ» провели засідання «круглого столу» на тему: «Творче надбання Лесі Українки: кримський аспект» 12 квітня 2011 року.

Згідно з ухваленою постановою було передбачено підготовку та відзначення на державному рівні 140-річного ювілею з дня народження Лесі Українки. Зокрема, пропонувалося створити відповідний організаційний комітет, розробити та затвердити план необхідних заходів, забезпечити висвітлення творчості Лесі Українки в засобах масової інформації, а також до святкування ювілею привести у належний стан музей Лесі Українки в Ялті.

У ході засідання учасники «круглого столу» обговорили стан виконання запланованих владою вище вказаних заходів у Кримському регіоні, а також на прикладі святкування ювілею одного з корифеїв української літератури Лесі Українки спробували проаналізувати загальний стан української культури в Криму та внести наступні рекомендації круглого столу.

1. Профінансувати окремим рядком у бюджеті Всекримський конкурс дитячої та студентської творчості «Змагаймось за нове життя!», який вже став традиційним і декілька років проходить на базі Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського, охоплюючи всі регіони Криму, рішенням Верховної Ради Криму з 2012 року.

2. Конкурс «Змагаймось за нове життя!» включити в план роботи Міністерства культури АР Крим.

3. Виконати постанову Верховної Ради України про реставрацію музею Л. Українки в м. Ялті, який знаходиться в аварійному стані. Будівля музею Л. Українки є пам'ятником культури, візитною карткою Криму і м. Ялти.

4. Мерії м. Ялти, міській Раді м. Ялти профінансувати кошторис реставраційних робіт та ремонту будівлі музею Л. Українки.

5. Мерії м. Ялти, міській Раді м. Ялти повернутися до рішення про створення в м. Ялті музею Степана Руданського.

6. Раді Міністрів АР Крим, Міністерству культури АР Крим з'ясувати, чи виділялися кошти на реставрацію музею Л. Українки в м. Ялті Урядом України.

7. Верховній Раді Криму, Раді міністрів Криму розглянути питання про втілення в життя «Закону України про культуру» від 4 січня 2011 року. Забезпечити виконання Закону України «Про культуру» ч. 15. Розробити цільову регіональну програму на 2011 — 2015 роки відповідно до Закону України «Про культуру».

8. Відродити видання єдиної в Криму україномовної газети «Кримська світлиця», зробивши її друкованим органом Верховної Ради АР Крим або друкованим органом Ради міністрів АР Крим.

Включити фінансування газети «Кримська світлиця» окремим рядком в бюджеті АР Крим 2012 року.

За дорученням учасників круглого столу - генеральний директор ДО «Всеукраїнський інформаційно-культурний центр» В. Е. ЄРМАКОВ.

ТРИ РОКИ НЕ ВДАВАЛОСЬ. ЧИ ВДАСТЬСЯ ТЕПЕР?

У суботу, 9 квітня 2011 року, в конференц-залі Морського гідрофізичного інституту НАН України відбувся IV-й Конгрес українців Севастополя.

В роботі конгресу взяв участь народний депутат України Олесь Доній, екс-командувачі ВМС України Борис Кожин та Ігор Тенюх, Євген Лупаков, настоятелі місцевої римо-католицької громади, УПЦ Київського Патріархату, УГКЦ, УАПЦ, освітяни, представники громадських організацій міста, гості з Сімферополя та Києва, журналісти – всього більше 150 осіб.

Виконавча і представницька влада Севастополя проігнорувала зібрання української громади міста, хоча українці є платниками податків. Це свідчить не лише про небажання влади обговорювати питання, які турбують українців, а й про небажання навіть вислухати мешканців міста про порушення прав у освітній, релігійній, культурній та інших сферах життя.

Голова «Конгресу українців Севастополя» Богдан Мороз у своїй промові зупинився на утисках прав українців у всіх сферах життя міста. Українські церкви не мають своїх храмів, громаді римо-католиків не повертають костел, у якому нині розміщено кінотеатр «Дружба», відсутні школи з державною мовою викладання предметів. Єдину школу-інтернат № 7 з українською мовою навчання, яка була створена у 1997 році для дітей-сиріт і дітей військовослужбовців, влада планує знищити, розформувавши учнів по російськомовних школах.

У Севастополі представлена значна частина українофобських партій, у які вступають чимало етнічних українців заради близькості до влади.

Доповідач визнав, що багато з наміченого три роки тому на минулому конгресі втілити в життя не вдалось. Не дає належного результату переписка з владними інстанціями. Не були створені комісії з різних напрямків роботи. Не вдалось об'єднати всі українські громадські організації міста.

Колишній керівник ТРК ВМС ЗС України Мирослав Мамчак підкреслив існування жорсткого інформаційного протистояння та потужної ідеологічної агресії в нашому регіоні і вказав, що «конгрес українців надто мало зробив в інформаційному відношенні, щоби змінити щось на краще».

Сьогодні у севастопольській міській раді немає жодного депутата, який відкрито демонстрував би українську державну позицію.

«Нашою зброєю була і залишається лише правда і віра в Україну, бо наші опоненти завжди в кількісному, технічному і фінансовому плані набагато переважали нас завжди. Ми, відстоюючи права українців у місті, не зазіхаємо на права інших наших співвітчизників з інших національних груп», – підкреслив журналіст.

Народний депутат України Олесь Доній закликав українців діяти за принципом «свій до свого по своє» та запропонував принципи, які необхідні для розбудови українського суспільства – системність, принциповість і єдність.

Зібрання вчергове довірило керувати Конгресом українців Севастополя Богдану Морозу, що знову покладає на нього велику відповідальність перед українською громадою. Чи вдасться ближчим часом звітувати про виконання хоч кількох з 29 пунктів, що потрапили в резолюцію (яку ніхто не бачив), побачимо. А песимізм від того, що питання, які турбують українців міста, як-от повернення кінотеатру «Дружба» римо-католицькій громаді, створення в кожному районі Севастополя по одному дитячому садочку та школи з державною мовою навчання і виховання чи завершення будівництва української школи-колегіуму не вирішуються владою тривалий час.

Микола ВЛАДЗІМІРСЬКИЙ.
(Фото автора).

УХВАЛА

Загальних зборів громадської організації «Конґрес українців Севастополя»

9 квітня 2011 року, м. Севастополь

Заслухавши та обговоривши доповідь голови Конґресу та виступи з галузевих питань щодо українства в Севастополі, загальні збори Конґресу українців Севастополя ухвалили:

1. Запровадити річний членський унесок для членів організації в розмірі не менше 10 гривень на календарний рік. Членські внески сплачувати в безготівковій формі на банківський рахунок № 260042009801 в Севастопольській філії ПАТ «Банк «Фінанси і кредит», МФО 384812, Код ЄДРПОУ 26496659.
2. Затвердити Положення про членські внески членів Конґресу українців Севастополя (додається).
3. Проводити роботу над грантовими проектами Міжнародних Фондів, у 2011 році взяти участь у розробці не менше двох проектів.
4. Протягом 2011-2012 років утворити територіальні відділення Конґресу українців Севастополя на Північній стороні, в селищі Кача, у селах Андріївка, Верхнєсадове, у місті Інкермані, Балаклаві, в селах Орлиному і Тернівці.
5. У 2011 році створити веб-портал Конґресу українців Севастополя з щоденним редагуванням та оновленням інформації про українців у Севастополі.
6. Запровадити електронний персональний облік членів Конґресу українців Севастополя.
7. Звернутися до Севастопольської міської Ради та Севастопольської міської державної адміністрації щодо заборони використання в громадському транспорті символіки інших держав.
8. Підтримати відновлення виходу газети «Кримська світлиця».
9. Перед Севастопольською міською Радою та Севастопольською міською державною адміністрацією порушити питання щодо виділення земельної ділянки для будівництва храму УПЦ (КП).
10. Сприяти консолідації всіх міських українських організацій навколо громадської організації «Конґрес українців Севастополя».
11. Клопотати перед Севастопольською міською Радою та Севастопольською міською державною адміністрацією, щодо передачі будівлі католицького костелу (нині приміщення кінотеатру «Дружба») громаді Римо-католицької церкви.
12. Звернутися до міської влади щодо пришвидшення будівництва україномовної школи-колегіуму.
13. Звернутися до міської влади щодо створення у кожному із чотирьох районів міста Севастополя хоча б однієї україномовної школи та одного україномовного дитячого садка.
14. Конґресу українців Севастополя налагодити роботу щодо пошуку спонсорської допомоги для проведення масових заходів серед учнівської і студентської молоді міста.
15. Впливати на роботу (скоординувати роботу) засобів масової інформації у Севастополі.
16. Вимагати від влади виділення приміщення і створити у центрі Севастополя Будинок Українців.
17. Щорічно вшановувати пам'ять військових моряків, які були затоплені у 1918 році.
18. Вимагати від влади міста створити у Севастополі Єдиний діабетичний центр.
19. Вимагати від Севастопольської міської Ради, засновника і видавця газети «Севастопольские известия», видавати українською мовою вкладку на одну сторінку.
20. Звернути увагу Севастопольської міської державної адміністрації на ту обставину, що інвестори вводять в експлуатацію багатоквартирні житлові будинки без проводового радіо.
21. Звернутися до Севастопольської міської Ради та Севастопольської міської державної адміністрації з вимогою прибрати російські прапори які встановлені не на офіційних державних установах Російської Федерації у м. Севастополі.
22. Вносимо пропозицію Севастопольській міській Раді прийняти рішення про введення місцевого податку на іноземні прапори.
23. Звернутися до Президента України, Міністра оборони України, щоб діти військовослужбовців в Севастопольському гарнізоні мали можливість у Севастополі відвідувати україномовні дитячі садки, україномовні школи.
24. Вимагаємо заборони в загальноосвітніх школах антиукраїнських виступів.
25. Вимагати від Президента України, Голови Верховної Ради України денонсації Харківських угод щодо строку перебування Чорноморського флоту на території України.
26. Вимагати від Президента України, Уряду України ліквідації окупації маяків.
27. Звернутися до Севастопольської міської Ради і Севастопольської міської державної адміністрації з вимогою заборони забудови багатоквартирними житловими будинками території міської лікарні №2.
28. Вимагаємо від Севастопольської міської Ради і Севастопольської міської державної адміністрації не закривати ДЕПО №2 Севастопольського тролейбусного управління (вул. Горпищенка).
29. Вимагаємо від Севастопольської міської Ради і Севастопольської міської державної адміністрації не закривати єдину в місті Медичну бібліотеку на вулиці Велика Морська.

Прийнято одноголосно.

Голова громадської організації «Конґрес Українців Севастополя» Богдан МОРОЗ.

НАША ПІСНЯ ГАРНА Й НОВА...

У Севастополі знову заговорили про мови. На наступному сесійному засіданні, що відбудеться 19 квітня, депутати міськради затверджуватимуть звернення до Верховної Ради України з вимогою прийняти Закон про мови. Того ж дня, цілком випадково, розглядатимуть і тарифи на комунальні послуги. Формула «два в одному» давно стала прийнятною для депутатів усіх рівнів. Навіть пересічним громадянам зрозуміла ця простенька технологія.

Мовним питанням переймалися 9 квітня і на IV Конгресі українців Севастополя: громада висловлювала невдоволення тим, що у місті відсутні школи з повним викладанням державною мовою. Існує лише незначна кількість українських класів, відкритих у школах з російською мовою навчання. Досить мало й дитячих садків, де виховний процес провадиться українською.

Кошти на розвиток державної мови у місті не виділяються зовсім, чого не скажеш про російську мову. Щороку з міського бюджету, рішенням місцевих народних обранців, виймається по мільйону гривень на підтримку «великого и могучего», хоч у російськомовному регіоні він панує і так. З його панівним станом депутати погоджуються, проте хотіли б його ще вдосконалити, або, як любить повторювати депутат міськради Володимир Чекмезов – почистити.

Нещодавно у прямому ефірі телебачення він сказав, що всі мовні Програми направлені на чистку російської мови «от мата и суррогата»: «...Мы не защищаем любой русский язык. Мы защищаем тот язык, о котором когда-то говорили: «Великий и могучий». Но тот суррогат языка, который сейчас имеет место, его и защищать-то не хочется. Я вынужден открыто сказать: такой язык никому не нужен. Уж лучше тогда, как российские дворяне, изучать французский. Надо поднять наш собственный язык до уровня, чтобы не было стыдно. Сплошной языковой суррогат, да еще приправленный матом, не делает нам чести. Это – стыдно, это – горько, это – оскорбительно! Мы должны заняться чисткой русского языка».

Вже чимало часу депутати «чистять» свою рідну мову, а разом з нею й міську казну, виймаючи щороку по мільйону з бюджету міста «на развитие русского языка». Проте до межі «чтоб не было стыдно и горько» так і не наблизилися. Мільйони зникають, матюки множаться, а на французьку місцевим «дворянам», схоже, не вистачає снаги.

Отже, севастопольському депутату соромно за понівечену «матом» російську. Мені ж соромно, що нікому нагадати п. Чекмезову про те, що місцевий бюджет наповнюється податками не лише росіян за походженням, й витрачати з нього по мільйону щороку на розвиток лише російської – не зовсім коректно.

Й справді, нікому нагадати, бо українська частина громади міста сьогодні пасивна і недієздатна, а головне – розпорошена. Зберуться, поговорять, а далі – якби ті питання якось самі вирішувалися. Вже котрий рік поспіль керівникові Конгресу українців Севастополя, Богданові Морозу, не вдається об'єднати всі громадські організації українців і, як на диво, він знову переобраний на наступний термін.

Особисто я нічого не маю проти Богдана Мороза. Він – добрий чоловік, але, як мовиться, немає такої посади. Якщо в людини повністю відсутні лідерські риси, треба мати мужність поступитися амбіціями заради справи. Та й самій громаді варто принциповіше й виваженіше підходити до переобрання голови громадської організації.

Публікація Миколи Владзімірського «Три роки не вдавалося. Чи вдасться тепер?», розміщена на сайті «Українське життя в Севастополі», пронизана болем й розчаруванням після відвідання заходу. Й мені зрозуміло, про що він мовить у своїй публікації.

Не дивно, що місцева влада: і попередня, і нинішня - не рахується з громадською організацією, яка нічого не доводить до логічного кінця. Жодного серйозного спротиву, жодного масового пікету. Зрозуміло, що українці в Севастополі – це меншина в меншині, бо росіян, що є у державі національною меншиною, у місті найбільше. Але треба віднаходити безпрограшні важелі, бути наполегливими й послідовними, якщо розраховуєш на результат. А якщо збиратися задля того, щоб посидіти та поговорити, то краще за справу не братися.

На тлі такої бездіяльності української громади пишним квітом буяють дивовижні, щоб не сказати більше, заяви з телеекрану вищезгаданого депутата Чекмезова щодо мови та культури в українському місті : «На сегодня наша интеллектуальная общественность вынуждена констатировать тот факт, что в целом уровень культуры резко снизился. И городская Программа развития русского языка, а также Программа «Школа-2015» призваны компенсировать это снижение и восстановить его на довоенном уровне»

Невідомо, яку війну мав на увазі одіозний депутат: Другу світову чи Кримську. Але ж, звернімо увагу, прагне отримати довоєнний рівень за рахунок Програми «Школа-2015»! Варто нагадувати депутатам, які загралися у довоєнні ігри, що ця Програма має дбати про майбутнє держави Україна, а не держави під назвою Радянський Союз, чи, скажімо, Царська Росія. Й це з бюджету нашої держави кошти витрачатимуться на примарну довоєнну культуру.

Саме це мало б, передусім, впасти в око Конгресу українців і стати першочерговим завданням. А та, даруйте на слові, каша з 29 пунктів в резолюції Конгресу, яка не має належної форми і змісту, дивує й розчаровує.

Такий кволий вияв української громади Севастополя, напевне, й дозволяє місцевим депутатам 20 років поспіль не дбати про розвиток державної мови, безкарно витрачати гроші українського платника податків та мріяти про поновлення довоєнної культури у державі під назвою Україна.

Лідія СТЕПКО.

м. Севастополь.

Юрій ЩЕРБАК

ЧАС СМЕРТОХРИСТІВ

(Уривок з роману. Закінчення. Поч. у №11).

Генерал дізнався про існування цієї клятої марсіанки та її таємниці тільки першого серпня, у день наступу на Україну, коли його увага була зосереджена виключно на виконанні графіка операції. Начальник МУРу, генерал-майор Ясір Вахіт, доповів йому, що американський інформатор, псевдонім «Руда свиня», який перебуває на території посольства Конфедерації, повідомив про лейтенанта космічного легіону «Марс» Божену О'Коннел, коханку генерала Гайдука (знову цей Гайдук, покарай його Аллах), яка нібито знає таємницю марсіанської суперзброї, що може вирішити долю війни на землі. «Руда свиня» пропонувала під час захоплення посольства Конфедерації здати в руки МУРу згадану Б. О'Коннел за винагороду 50 мільйонів глобо.

Мохамад-бек, не консультуючись з Чингіз-Сараєм, бо знав, що Кара-хан не в змозі приймати рішення, і цілком справедливо вважаючи себе першим заступником Чорної Зірки Землі, віддав наказ про захоплення посольства ще до того, як сили Конфедерації почнуть евакуацію дипперсоналу. Інша річ, що цей ідіот, командир карального корпусу яничар Алі Акбар Пєрєвєрзєв недбало підготувався до операції «Райський сад» і дозволив своїм зарізякам вчинити бійню, в якій могли загинути як агент «Руда свиня», так і Божена О'Коннел. За провал операції генерал Пєрєвєрзєв покараний п'ятдесятьма ударами батога, розжалуваний у рядові і відправлений до штрафбату в афганську провінцію Кандагар. Мохамад-бек приклав геджет до губ і наказав:

- Зайдіть до мене.

До кабінету увійшла монгольська красуня Алтанцецен — «золотулька», один вигляд якої освітив темну душу Мохамад-бека сяєвом спогадів про перше кохання. Вона сіла поряд і він поклав руку на її плече:

- Уважно слухай і перекладай.

Щойно йому надіслали з МУРу знахідку з посольства Конфедерації, яка могла пролити світло на історію з клятою марсіанкою.

Він увімкнув запис відділу безпеки посольства Конфедерації від 2/08/2077. 00.15 АМ. У кутку кімнати сиділа прив'язана до стільця дівчина, поруч, тривожно озираючись, стояв кремезний чоловік у камуфляжі, тримаючи в руці важкий армійський пістолет «Taurus». Двері відчинилися і в кімнату стрибнув хтось у дивній накидці, обличчя не видно — і одразу впав, отримавши потужний удар кулею в груди. Вскочив другий і сказав щось незрозуміле по-українськи:

- Я з Рогульки.

- Вбий цю тварюку! Не бійся за мене! — крикнула йому дівчина.

- Переклади, - нетерпляче сказав Мохамад-бек, просовуючи праву руку у розріз блузки, туди, де можна було торкнутися маленьких грудей Алтанцецен.

- Генерале, - невдоволено пересмикнула вона плечем, - ми трахаємось чи перекладаємо?

Він забрав руку з її плеча.

Я з Рогульки. Незрозуміло, що це? Пароль? Назва місцевості? Але ясно, що Божена і цей невідомий знають один одного. Вбий цю тварюку! Не бійся за мене. Так, вона знає цю людину, вони на «ти» і вона так ненавидить цю «Руду свиню» (сумніву в тому, що це саме він, не було), що готова вмерти — тільки б він помер.

Генерал та Алтанцецен вражено застигли, спостерігаючи, як третій урятував другого і спопелив голову і руки «Рудої свині».

З особливою увагою Мохамад-бек вивчав обличчя другого, добре зафіксоване камерою: густе волосся, крупний ніс, вузький проріз очей.

Генерал дав вказівку начальнику МУРу провести спектральний аналіз голосу другого і подивитися в файлах ДерВару — чи не потрапляв у поле зору людей Клинкевича цей тип.

- Йди, дитино, - сказав він Золотульці, яка очікувально дивилася на нього. - На сьогодні все. Це зробимо завтра.

І хлопнув її по попці.

Але Золотулька невдовзі знову знадобилася генералу.

Одне повідомлення з комп'ютера привернуло його особливу увагу: вчора службою безпеки Клинкевича і військовою жандармерію у колонії Феофанія-Пирогово було під час нічної операції схоплено дванадцять українських націонал-терористів — цілий партизанський загін — які здійснили ряд нападів на окупаційні підрозділи сил визволення й підірвали на окружному шосе міст під час проходження колони вантажівок з боєприпасами. У терористів було вилучено зброю і пропагандистські матеріали Фронту Визволення України.

Під час здійснення рутинної процедури розстрілу на місці кожного третього терориста (інших відправляли до спецфільтрів карального корпусу яничар), якийсь божевільний піп, коли черга на постріл у потилицю дійшла до людини, що стояла поряд з ним, попросив сержанта жандармерії краще застрелити себе, мотивуючи тим, що в його сусіда — двоє дітей і очікується третя дитина. Жандарми, вражені цим епізодом, залишили в живих (тимчасово, звичайно) обох терористів і доповіли про цей випадок начальству.

Генерал Мохамад-бек дав наказ привести до нього цього божевільного, який відмовлявся від життя в ім'я врятування іншої людини, і знову викликав перекладачку Алтанцецен. Їй дуже личила штабна уніформа — біла формена блузка з червоними погонами і червоними аксельбантами, біла пілотка з двома чорними зірками, що хвацько сиділа на коротко стриженому чорному волоссі Золотульки, і чорні брюки, при поясі — срібний кинджал, подарунок Мохамад-бека за особливі заслуги.

У кімнату ввели полоненого: худенький, невисокий на зріст, з довгим русявим брудним волоссям, що злиплося після дощу, хирлявою борідкою, на якій спеклась кров, з синцями під очима, він ледве тримався на ногах. Вдягнений був у подерту чорну ризу, а на грудях висів маленький хрестик, що його тримав закривавленою правицею терорист.

- Ти хто, невірний? — спитав генерал.

- Отець Іван, священик Феофанівсько-Пироговської церкви.

- Як же ти, християнин, став терористом? Хіба це не суперечить вченню пророка Ісі?

- Христос казав: не думайте, що прийшов, щоб мир на землю принести. Я не мир прийшов принести, а меча... - шамкаючи, відповів отець Іван, в якого були вибиті передні зуби.

За одні ці слова, сповнені ворожнечі до великої визвольної місії війська Чорної Орди, цей попик заслуговував на смерть. Але щось було в його мізерній постаті і в лагідній усмішці таке, що примусило Мохамад-бека продовжити допит.

- До якої церкви ти належиш?

- До Христової.

- Сансизбаєв теж належить до Христової церкви, - зауважив Мохамад-бек.

- Сансизбаєв належить до церкви Антихриста. Він смертохрист.

- А ти дійсно віриш у воскресіння Христа?

- Він воскрес і він з нами, - переконано сказав отець Іван.

- І в друге пришестя Христа віриш?

- Його пришестя близько.

- Звідки ти знаєш?

- Бо Він дав знаки. Треба бути сліпим, щоб не бачити їх. Він сказав, що повстане народ на народ, і царство на царство, і голод, мор та землетруси прийдуть, і видаватиме на смерть брата брат, а батько дитину. І що за ім'я Христове будуть усі нас, тих, хто вірує в Нього, ненавидіти. І Христи неправдиві народяться...

Генерала вразила віра, з якою вимовляв полонений це страшне пророцтво. Але спрацювала заспокійлива раціональна впевненість військового: скільки воєн було і скільки кінців світу очікували, а світ щоразу виживав і відроджувався. Світ воскресав із мертвих, наче пророк Іса.

Незважаючи на те, що перед Мохамад-беком стояв релігійний фанатик — такий самий, як саудівські, іранські чи кавказькі ісламські фанатики-ваххабіти — генерал, долаючи небажання переступати заборонену межу, все ж наважився спитати те, чого не розумів.

- Навіщо ти хотів віддати своє життя іншому терористу?

Отець Іван знизав плечима:

- Жаль мені його і його дітей. Нехай живе. В мене дітей немає.

- А себе не жаль?

- Себе теж жаль. Але Христос мене не покине. Благодать Його возсіяла на цих горах, - отець Іван простягнув руку до вікна, за яким, за сірою стіною потоків дощу і снігу вгадувались обриси київських гір. — І залишиться тут во віки вічні.

- Ми тут залишимось назавжди, — зло сказав Мохамад-бек, якого дратував цей божевільний попик, який приніс до кабінету генерала визвольної армії найстрашнішу зброю — нікому не потрібне, забуте всіма, небезпечне, бо нічим, ніяким раціональним інтересом не вмотивоване добро.

- Ви не залишитесь, чужинцю, - сказав отець Іван зі співчуттям. — Ви прилетіли сюди зі степу, як перекотиполе, ви й полетите, гнані вітром. Все, що здається вам вічним, перетвориться на тлін. Згадайте долю Золотої Орди... Що від неї в Києві залишилось? Тільки назва гори.

- Ну добре, - Мохамад-бек зусиллям волі намагався загасити полум'я гніву, що спалахнуло в ньому, бо схованим далеко таємним чуттям розумів, що Іван каже правду. — А от якби поряд з тобою стояв я — генерал армії Мохамад-бек, власник двадцяти дружин і батько тридцяти семи дітей, і це мене мали б застрелити — ти б пожалів мене? І запропонував би своє життя взамін за моє?

- Мені жаль тебе, - відповів отець Іван. — Бо Христос вчить нас любити ворогів наших, благословляти тих, хто нас проклинає, творити добро тим, хто ненавидить нас і молитися за тих, хто нас переслідує. Я молився і буду молитися за тебе, чужинцю. А як хочеш перевірити мене — встань поряд зі мною в той смертний ряд, де кожному третьому стріляють в потилицю. І тоді побачиш...

- Ось бачиш, - криво всміхнувся Мохамад-бек, - добро в тебе вибіркове. Для християн одне, для мусульман інше.

- Ти не правий, чужинцю, - заперечив отець Іван. — Бо сказано: для Христа немає ні елліна, ні римлянина, ні юдея. Як немає ні матері, ні брата, ні сестри... Є тільки Він, Його воля, Його світло. А тебе я дуже жалію. Бо темряву бачу в твоїй душі.

Мохамад-бека втомила ця розмова. Він відчув раптом збайдужіння до всього, що здавалося йому таким важливим — оперативних зведень штабу армії, повідомлень МУРу, навіть до розмови з Кара-ханом, який позбавив генерала будь-яких честолюбних надій сісти на трон у Чингіз-Сараї, - все втратило сенс і відійшло дуже далеко, наче міраж у пустелі.

Відчув гіркоту в роті й ледве ворухнув рукою:

- Заберіть його.

- Що з ним робити? — спитав помічник, молодий полковник, якому дивно було, що головнокомандуючий східноєвропейським фронтом витрачає свій час на якогось брудного дервіша, безсилого ворога, якому не зупинити переможну ходу Чорної Орди.

- Віддайте Сансизбаю. Нехай робить з ним, що хоче, - наказав генерал.

Полоненого вивели з кабінету. Мохамад-бек запам'ятав його прощальний погляд, сповнений співчуття до чорнобородого, смаглявого, гордого, але зі спаленою душею араба, наче це генерала вели на страту, а не отця Івана.

Генерал ступив до сусідньої кімнати відпочинку, де стояла кругла мармурова раковина для омовіння. Умив прохолодною джерельною миргородською водою обличчя, ополоснув руки і витерся вишиваним полтавським рушником, наче хотів стерти видіння отця Івана, що стояло перед очима.

Повернувся до кабінету. Алтанцецен притулила обличчя до холодного вікна, дивлячись на непривітне, вороже місто, що лежало перед нею.

Золотулька повернула лице до Мохамад-бека. В очах її стояли сльози. Вона схлипнула:

- Не вбивайте його. Прошу вас.

- Ти вільна, - сухо відповів генерал. Я дуже зайнятий. Йди...

ДЕВ'ЯТЬ ЛИСТІВ НАПИСАВ ОНОРЕ ДЕ БАЛЬЗАК НА РІВНЕНЩИНУ

Великий француз Оноре де Бальзак відомий як один з найпродуктивніших світових прозаїків. Надбанням людства також стала історія зворушливого його кохання до польської графині Евеліни Ганської, яка жила в селищі Верхівня (нині Ружинський район Житомирської області). Аби дістатися до неї, у 1847 - 1849 роках класик декілька разів долав австро-угорсько-російський кордон у містечку Радзивилів (нині Радивилів) сучасної Рівненщини. Свідчення про це містяться у листах Бальзака до начальника місцевої митниці Павла Францовича Гаккеля. Завдяки ним ми маємо змогу побачити генія у дещо несподіваному ракурсі: як законослухняного громадянина і господарника, відповідальну людину, щирого товариша.

Листи письменника переклав рівненський дослідник і літератор Володимир Ящук. Про цю роботу веде із ним розмову кореспондент УКРІНФОРМу.

- Як Ви довідалися про ці листи видатного француза?

- Бальзакознавці зафіксували такий факт: відомий колекціонер автографів Бальзака Шпульберк де Лованжуль наприкінці XIX століття звернувся до сина Гаккеля - голови кавказького цензурного комітету Михайла Гаккеля, котрий мешкав на той час у Тифлісі, - з проханням надіслати йому всі дев'ять листів, написаних романістом до його батька. 22 жовтня 1891 року син відправив їх адресату. Через кілька десятиліть вони з'явилися у французькому виданні, а згодом їх частина була опублікована в «Литературном наследии» (Т. 31-32. - М., 1937.- С. 337-344). Спочатку я перекладав листи з російської, а згодом скористався і надрукованими мовою оригіналу у паризькому виданні, яке допоміг одержати виходець з Радивилова Дмитро Екчинський, котрий проживав у Франції, але неодноразово приїздив на свою батьківщину.

Французьке джерело дозволило мені точно відтворити жвавий епістолярний стиль великого письменника.

- Кожен лист Бальзака до Гаккеля - це наростання у геометричній прогресії приязні та поваги до царського чиновника...

- Справді так. Про цього прикордонного службовця Бальзак дізнався ще в Парижі перед від'їздом в Росію, коли відвідав російського повіреного в справах М. Д. Киселева, від якого й одержав рекомендаційну записку до начальника радзивилівського митного округу - полковника Гаккеля. Саме він був найвищою посадовою особою на західному митному посту російської імперії.

- Як складалися його стосунки з Бальзаком?

- Чиновник був попереджений про приїзд письменника, тому останнього тут зустріли з почестями. І не тільки тому, що так велів протокол. Гаккель та його дружина були високоосвіченими людьми, знали кілька європейських мов і були знайомі із творчістю автора «Людської комедії». Як свідчать листи, з першої зустрічі між ними зав'язалися приятельські відносини.

Декілька разів переїжджав кордон в цьому місці Бальзак. І завжди після того посилав добродійному офіцеру листи із вдячністю за гостинність і допомогу у подоланні формальностей, пов'язаних з подорожжю. Гаккель, судячи за відгуками Бальзака, виконував його доручення з великим старанням. «Бачу у Вашій особі не начальника прикордонної сторожі, а доброго і відмінного друга», - відзначає Бальзак в листі, датованому січнем 1847 року.

- Очевидно ж, саме тому й наважується Бальзак просити в начальника допомоги у, здавалося б, дрібницях...

- Авжеж. Для Бальзака, який не знав митних правил загадкової і незрозумілої для нього країни, Гаккель був доброю знахідкою. Письменник у листах просив його щоразу звертати увагу на багаж, аби нічого не пропало. Він наголошує, що послав певні свої твори - частини «Людської комедії», адресовані або йому або російському консулу в Бродах Едуарду Краузе. Знаючи високі літературні смаки пані Гаккель, Бальзак пише: «Боюся, як би пані Гаккель не розцінила «Людської комедії» як грубий шарж».

Пишучи із Верхівні, особливо хвилювався він за книжку «Споруди», яка потрібна була для майстрів у Верхівні, аби за її рецептами приготувати розчини та бетони, що мали зміцнити ставкові укріплення у маєтку Ганської.

- Хіба такі зацікавлення були властиві цьому майстру пера?

- До речі, як не дивно, але у Верхівні Бальзак поринає у господарські клопоти. Свідченням цього є його лист до Гаккеля у Радзивилів, у якому йдеться про те, що з Франції незабаром надійде на митницю велика посилка, у якій будуть ...щипці та камін. «Мені послали цукерки разом з книжками і вклали пару щипців, зажаданих мною як зразок, аби налагодити в Росії *(в листах Бальзак ніде не вживав назву Україна - авт.)* це виробництво. Справді, цей предмет тут настільки в занедбанні, що я не зміг знайти його ніде. Ремісники, незважаючи на всі мої пояснення, навіть не збагнуть, що це таке. У Росії немає камінів, а тому, ймовірно, немає митної заборони на цей цілком незнайомий прилад. Ось чому я вважав за обов'язок доставити Вам взірець.

(Закінчення на 7-й стор.).

11 КВІТНЯ - МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ В'ЯЗНІВ ФАШИСТСЬКИХ КОНЦТАБОРІВ

ЗВЕРНЕННЯ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ВИЗВОЛЕННЯ В'ЯЗНІВ ФАШИСТСЬКИХ ТАБОРІВ

Шановні співвітчизники!

У цей день разом з усім світом Україна вклоняється світлій пам'яті людей, чиї життя безвинно обірвалися за колючими дротами фашистських концтаборів.

Мільйони наших земляків зазнали невимовних жахів нацистської неволі, тисячі з них загинули на страшних гітлерівських фабриках смерті, не дочекавшись своїх визволителів.

Про цю трагедію український народ ніколи не забуде.

І досі не відомі усі місця поховань та імена багатьох загиблих від рук фашистських катів. Назвати їх - наш святий обов'язок.

Ми вшановуємо тих, хто зумів вистояти, витримавши найстрашніші випробування. Вони гідно пройшли свій життєвий шлях, зробивши вагомий внесок у становлення сучасної незалежної України.

Саме тому я вважаю, що одним із першочергових завдань української влади є належне забезпечення повсякденних потреб та духовних інтересів громадян старшого покоління. Робота центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування має бути спрямована на поліпшення життя цих мужніх людей.

Дорогі ветерани!

Доземний вам уклін і сердечна вдячність за подвиг та самовіддану працю в ім'я нащадків.

Зичу кожному із вас доброго здоров'я і щастя. Нехай Бог оберігає вас і ваші родини.

Віктор ЯНУКОВИЧ.

http://www.president.gov.ua

* * *

11 квітня, у Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів, Міністр культури Михайло Кулиняк вшанував пам'ять сотень тисяч закатованих у нацистському концтаборі «Шталаг-328» (м. Львів).

За невинно замордованими (із понад 284 тис. ув'язнених насильницькою смертю – через розстріли, катування, голодомор, зараження інфекційними хворобами – було знищено більше 142 тис. військовополонених – українців, росіян, білорусів, євреїв, грузинів, вірмен, казахів, поляків, французів, італійців, бельгійців, представників інших національностей) відправили поминальну службу біля нещодавно встановленого на Цитаделі Хреста. Жертв вшанували хвилиною мовчання.

До Хреста, якого встановлено за рішенням обласної міжвідомчої Комісії у справах увічнення пам'яті жертв воєн та політичних репресій за підтримки Львівської обласної ради, Львівської обласної державної адміністрації, Львівської міської ради, поклали вінки та квіти Міністр культури Михайло Кулиняк, представники обласної та міської влади, представники дипломатичних установ у Львові, громадських організацій.

У своєму виступі Михайло Кулиняк запевнив, що докладе усіх зусиль, допомагаючи владі і громаді Львова, щоб звести поруч із Хрестом пам'ятний знак жертвам «Шталагу-328».

І НА СТАЛІНА Є СУД!

У Луцьку суд заборонив встановлювати агітаційні намети для збору коштів на новий пам'ятник Сталіну в Запоріжжі. Про це УНІАН повідомили у відділі інформаційної роботи міської ради.

Зокрема, як зазначено в повідомленні, 12 квітня Волинський окружний адміністративний суд ухвалив постанови, якими заборонив Луцькій міській молодіжній громадській організації ЛКСМУ «Відродження» та Всеукраїнській громадській організації «Антифашистський комітет України» встановлювати на Театральному майдані в Луцьку агітаційні пости зі збору добровільних внесків на пам'ятник Сталіну у Запоріжжі. «Постанова підлягає негайному виконанню», - йдеться у документах.

Як повідомлялося, 11 квітня, коли такий намет було демонтовано, Луцький міський голова Микола Романюк з цього приводу зазначив, що, дійсно, 5 квітня на його адресу надійшло звернення від голови Волинської обласної організації «Антифашистський комітет України» з повідомленням, що з 5 квітня до 1 червня 2011 року на Театральному майдані буде встановлено агітаційний пост з метою збору добровільних внесків на відновлення пам'ятника Сталіну в Запоріжжі.

«Відповідно до статті 39 Конституції України, громадська організація не отримує дозвіл міської ради, а просто ставить органи влади до відома про проведення заходу, що й було зроблено», - зазначив він.

Також організаторам акції представники міської влади повідомляли, що їх захід може викликати неоднозначну реакцію, що у групу оперативного реагування «15-80» неодноразово надходили скарги від лучан, які обурювалися проведенням акції, що призвела до порушення громадського порядку у місті.

Оскільки намет таки був встановлений, міська рада направила лист голові ВОО Всеукраїнської громадської організації «Антифашистський комітет України» Олександру Кононовичу з пропозицією припинити проведення вищезазначеної акції через порушення громадського порядку на Театральному майдані. Тоді, 8 квітня, акція була припинена, але громадська організація подала судовий позов до Луцької міської ради. Проте 11 квітня на ім'я міського голови знову надійшло звернення від голови Луцької міської молодіжної громадської організації ЛКСМУ «Відродження» Михайла Кононовича про розміщення агітаційного посту на Театральному майдані «з метою збирання добровільних внесків на відновлення зруйнованого вандалами пам'ятника Сталіну в Запоріжжі».

Одразу після встановлення посту організаторам було вручено лист міського голови з пропозицією припинити проведення акції як такої, що порушує громадський порядок, а також з огляду на неоднозначну реакцію на постать Сталіна. Представники ж громадської організації «Відродження» демонтувати агітаційний пост відмовилися.

Оскільки виконавчий комітет у такому випадку залишає за собою право звернутись до суду, мер Луцька одразу подав дві позовні заяви про заборону проведення акцій Луцькій міській молодіжній громадській організації ЛКСМУ «Відродження» та ВОО Всеукраїнській громадській організації «Антифашистський комітет України».

ДЕВ'ЯТЬ ЛИСТІВ НАПИСАВ ОНОРЕ ДЕ БАЛЬЗАК НА РІВНЕНЩИНУ

(Закінчення. Поч. на 6-й стор.).

Можливо, я помиляюсь, але розраховую на Вашу доброту й сподіваюся, що ввезення у Росію цієї дивовижі не буде заборонено».

- Які обставини змусили Бальзака запитувати Гаккеля в одному з листів про митний збір на скрипку?

- Річ у тому, що письменник хотів зробити подарунок у Верхівні для місцевих музикантів. Тому й запитує у свого високопоставленого друга: «Чи обкладають у вас митним збором скрипки? Я чекаю прибуття двох-трьох скрипок... Чи візьмуть із мене за право ввозу? Як чинять у вас із королем інструментів?»

У всіх цих митно-кордонних справах, як підтверджують листи, важливу роль зіграло і представництво «Дому Гальперіних» у тодішньому сусідньому з Радзивиловом австро-угорському місті Броди. Бальзак не раз повідомляв Гаккелю, що «Дім» оплатить певні митні збори.

Бальзак також просив Гаккеля проконтролювати проходження посилок, які були адресовані французу. І за це теж уклінно дякував. «Прелюб'язний і ласкавий п. Гаккель, складаю вам тисячу подяк за вашу доброту і запевняю вас, що вона принесла свої плоди: мої речі зі мною, особливих пошкоджень немає, - писав він із Верхівні 6 грудня 1848 року. - Тільки лампа зовсім розбита, але я випишу іншу і виклопочу у міністра дозвіл на ввезення. Я отримав лист від мого видавця з повідомленням, що вам надісланий на адресу п. Краузе в Бродах примірник мого Повного зібрання творів, який я прошу вашу дружину прийняти. Посилка перебуває в дорозі. У ній є, крім того, наукова праця і дві книжки для мене, які я просив би опломбувати для цензури в Києві і при нагоді відіслати мені. Я вважатиму за щастя першого ж разу, коли буду проїздом у Радзивилові, зробити на кожній книжці невеличку згадку про підношення; то авторський привілей, і мені хотілося б скористатися ним у цьому разі.

Маєток польської графині Евеліни Ганської в селищі Верхівня (нині Ружинський район Житомирської області), де бував Оноре де Бальзак.

Передайте, будь ласка, моє глибоке пошанування вашій дружині, нагадайте про мене панночкам і прийміть висловлення сердечної поваги, з якими я маю за честь бути в(ашим) н(айнижчим) і п(окірним) (слугою)».

- Зупинка у Гаккеля після важких подорожей була справді рятівною для Бальзака, чи не так?

- Безумовно. Хоч як би він не натерпівся, їдучи з Парижа на Схід, тут забував про свої муки. Перебування у Гаккеля вселяло йому душевну рівновагу й полегшувало стан непевності та тривоги, у якому він перебував, коли наближався до своєї «Північної зірки» - так називав прекрасну Евеліну. В одному з листів він відкрився Гаккелю, сказавши, що ця нова для нього земля - це його кохана, а Франція - законна дружина. «За прикладом багатьох чоловіків, я частіше буватиму в коханої аніж у дружини».

- Що сьогодні у Радивилові нагадує про Оноре де Бальзака?

- Тут з'вилася нова вулиця, яка носить його ім'я - щойно на ній зведено два будинки. У місцевому музеї теж є згадка про перебування письменника у краї.

Сьогодні ніхто не може точно вказати, де стояв прикордонний стовп, повз якого гуркотів диліжанс зі знаменитим пассажиром. Про колишню межу нагадує лише назва одного із тутешніх сіл - Митниця.

Віктор МАЗАНИЙ.

м. Рівне.

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

КВІТЕНЬ

15

1940 р. — у Кракові організовується Українське Національне Об'єднання на чолі з Володимиром Кубійовичем, з 9.06.1940 діяло як Український Центральний Комітет — центральний орган українських допомогових комітетів.

1944 р. — передові частини 4-го Українського фронту вийшли до Севастополя.

1949 р. — видано сталінський указ про довічне заслання в спецпоселення в Сибір, Крайню Північ та на Далекий Схід членів ОУН і бійців УПА.

1917 р. — народився Дмитро Вітюк, севастопольський прозаїк і поет, автор роману "Ледеринові теки", поеми "Мазепа". Помер 2002 р.

1132 р. — помер Мстислав Великий, великий князь київський, онук Володимира Мономаха. Переміг половецькі орди і загнав їх за Волгу.

1918 р. — помер Іван Нечуй-Левицький — видатний український письменник-реаліст.

1968 р. — помер Борис Лятошинський, український композитор.

16

1710 р. — в Бендерах гетьманом України обрано Пилипа Орлика, генерального писаря при гетьмані Мазепі. Пилип Орлик уклав "Пакти й Конституції прав і вольностей Війська Запорізького" ("Pacta et Constitutiones legum libertatumqe Exercitus Zaporoviensis") — першу конституцію в світі, яка випередила американську на 77 років. Згідно з нею Україна проголошувалася гетьманською державою парламентського типу.

1946 р. — розпочався Перший Конгрес АБН — Антибільшовицького блоку народів.

1956 р. — помер Петро Карманський — український поет, перекладач "Божественної комедії" Данте.

17

988 р. — великий князь Київський Володимир Великий захопив Корсунь (Херсонес) де, прийнявши нову віру, охрестився.

1920 р. — уряд Української Народної Республіки призначив контр-адмірала Михайла Остроградського Головним начальником Чорноморського флоту та заступником Військового Міністра у справах Військового та Торговельного Мореплавання.

1873 р. — помер Семен Гулак-Артемовський, український композитор, співак, артист.

18

1631 р. — київський митрополит Петро Могила відкрив у Києві лаврську школу, яка з часом стала Києво-Могилянською академією.

1930 р. — у Харкові завершився судовий процес над членами вигаданої "Спілки визволення України".

2007 р. — Україна і Польща здобули право проведення Чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

1860 р. — народилася поетеса Уляна Кравченко (справжнє ім'я Юлія Шнайдер), українська письменниця, активістка українського жіночого руху, перша в Західній Україні жінка-поетеса, чиї твори стали популярними.

1895 р. — народився український поет Юрій Шкрумеляк.

1897 р. — народився Мар'ян Крушельницький, український актор, режисер.

1825 р. — помер український маляр-портретист Володимир Боровиковський.

1885 р. — помер український історик, письменник та етнограф Микола Костомаров.

19

1775 р. — російська цариця німецького походження Катерина II впровадила кріпацький устрій в Україні.

1937 р. — на Буковині розпочався політичний процес румунського військового суду над українськими націоналістами.

20

1967 р. — у Парижі виданий збірник матеріалів про арешти в Україні "Лихо з розуму" В'ячеслава Чорновола.

1891 р. — народився Юрко Тютюнник, заступник командувача Армії УНР Першого зимового походу, командарм Другого зимового походу, генерал-хорунжий Армії УНР.

1900 р. — народився Микола Яковченко, український актор театру й кіно. Народний артист УРСР (1970).

1622 — у Києві від поранення отруєною стрілою помер Петро Конашевич-Сагайдачний, гетьман українського реєстрового козацтва, видатний політичний і культурний діяч.

21

1728 р. — пожежа в Києво-Печерській Лаврі знищила бібліотеку цінних рукописів.

1910 р. — помер батько українського театру, драматург, актор і режисер Марко Кропивницький.

1920 р. — УНР і Польща уклали Варшавський договір про співробітництво, в якому визначили спільний кордон по річці Збруч. Галичина відходила до Польщі, що викликало невдоволення в Україні. Польща визнавала незалежність УНР на чолі з головним отаманом Симоном Петлюрою і розпочала спільні з ним бойові дії по визволенню України від більшовицької окупації.

1945 р. — почалась операція "Вісла" — етнічна чистка, здійснена польським комуністичним режимом у 1947 році проти українського населення країни. Полягала у примусовій депортації (виселенні) українців з Лемківщини, Посяння, Підляшшя і Холмщини на ті території у західній та північній частині польської держави, які до 1945 належали Німеччині.

1597 р. — поляки закатували Северина Наливайка.

22

1648 р. — козаки Запорізької Січі під проводом Богдана Хмельницького виступили в похід проти польського війська.

1838 р. — Тараса Шевченка викупили із кріпацької неволі.

1861 р. — Чорноморське козацьке військо перейменоване на Кубанське.

1918 р. — командувач ЧФ контр-адмірал Михайло Саблін оголосив наказом по флоту про перехід чорноморських портів у Чорному і Азовському морях у власність Української Народної Республіки.

1942 р. — друга конференція ОУН прийняла рішення про розгортання боротьби УПА на два фронти, як проти німецько-фашистського, так і проти більшовицького поневолення в Україні.

1974 — народився Василь Вірастюк, український стронгмен, володар титулу "Найсильніша людина світу — 2004".

1998 р. — у Києві був убитий колишній голова Нацбанку України Вадим Гетьман.

ЇЇ ДУША СПІВАЄ РАЗОМ З НАМИ

Цього року Львів запрезентував мистецькому світові перший міжнародний фестиваль українського романсу імені Квітки Цісик. Проходив він саме у ті дні, коли народилась славетна співачка, на початку квітня.

Конкурс пройшов за програмою українсько-американського проекту «Незабутня Квітка». Його засновник – Алекс Гутмахер, який лікувався від раку разом із Квіткою і переміг хворобу. До організації заходу також долучилися Українська Американська Координаційна Рада, ArtEmes Entertainment Productions (США), громадська організація «Галицькі фестини» та багато інших. Захід мав і соціально-благодійний підтекст: привернути увагу до онкологічних проблем, зокрема, найпоширенішої серед жіноцтва хвороби – раку молочної залози. Від нього з інтервалом у чотири роки померли мати Квітки Цісик, вона сама та її сестра.

Журі, яке очолила Ніна Матвієнко, до участі в конкурсі відібрало 13 виконавців: Олесю Літневські (Естонія), Василя Комановського (Латвія), Світлану Сасу (Молдова), Михайла Зраду (Польща), Едуарда Наточева (Росія), Михайла Колотила (Румунія), Христину Махно (США), Романа Меденці (Угорщина), а також учасників з України: Ольгу Акулову (Донецьк), Тетяну Лаврів (Івано-Франківськ), Оксану Муху (Львів), Люцину Хворост (Харків) і Віталія Соболєва (Чернівці). В останню мить до конкурсу долучилася ще одна львів'янка – Анастасія Плахтій. Кожен учасник мав виконати два вокальних твори: один – обов'язковий твір з творчого доробку Квітки Цісик, другий – український романс.

Враженнями від конкурсу та фестивалю я попросила поділитися одну із учасниць, Люцину Хворост. Ця чарівна харків'янка полонила журі своїм дзвінким і мелодійним голосом і заслужено стала лауреатом першої премії цього конкурсу.

– Отож, Люцино, насамперед хочу тебе привітати! Такі події надихають на нові звершення! Розкажи, з ким ти приїхала до Львова і як довідалась про цей конкурс?

– Десь на початку лютого мої друзі з Харківського українського клубу «Апостроф» дали мені посилання на невеличке повідомлення в інтернеті. Я не є професійною вокалісткою, тож раніше не брала участі в музичних конкурсах; але коли я прочитала оголошення про те, що у Львові має відбутися конкурс виконавців українського романсу імені Квітки Цісик – серце моє стрепенулося: одразу кілька «ключових слів»!

По-перше, Квітка Цісик – одна з моїх улюблених співачок. Один раз почувши цей тембр, його не забудеш більше.

По-друге, Львів: якось я вже гостювала в ньому і була зачарована, а поїхавши додому, вірила, що неодмінно побачу казкове місто Лева ще раз – а може, й не раз!

Нарешті, по-третє – і це найголовніше, – український романс. Мені завжди боляче було, коли я чула прикрі слова: мовляв, українського міського романсу не існує. Є російський, є польський, є французький, а українського нема?! Не може такого бути, не може і не повинно!

Мене обурює лицемірство снобів. Вони чудово знають, що у 30-і роки XX століття – у добу розквіту міського романсу в Європі – в українській культурі вщент винищувалося все, що мало хоч трохи «буржуазний» колорит. Лише невеличка частина української романсової спадщини вижила в еміграції, в українській діаспорі (тут можна назвати такі імена, як-от Богдан Весоловський, Володимир Луців тощо). А наші опоненти вдають, буцімто нічого не розуміють: нема в українській культурі романсу, нема – і квит! І на цій підставі намагаються проштовхнути думку про нашу культурну меншовартість. Хіба це чесно?

...Уся моя пісенна творчість – це, так би мовити, «загравання з романсом». Тут і ретро-стилістика, стилізації під романс 30-х років минулого століття, і певні шансонні інтонації (маю на увазі шансон у питомому, французькому розумінні цього слова – прошу не плутати з блатняком)... Словом, я збагнула: цього пропустити я просто не можу!..

У підготовці до конкурсу мені дуже допомогла моя близька подруга – поетка Лариса Вировець, голова згаданого вже клубу «Апостроф». І, звичайно, я дуже вдячна Миколі Воловику, нашому гітаристові. Це музикант досвідчений і талановитий. Він сам – бард, брав участь у багатьох фестивалях авторської пісні. А цього разу виступив як мій акомпаніатор. Коли співаєш під живий інструмент (у моєму випадку це гітара) – відчуття зовсім інші, ніж коли співаєш під мінусову фонограму. Звук тепліший, природніший, «більш справжній».

– Чи давно ти співаєш? Скільки займалась вокалом?

– Співаю змалечку, але професійного вокального вишколу не маю. Самоучка.

– Спів є твоїм основним заняттям? Хто ти за фахом?

– Я все життя вагаюся між Словом і Музикою – не можу визначитися, котре з цих двох начал є для мене головним. Це як на терезах: то одна шалька переважить, то друга. Я є авторкою двох поетичних книжок – «ГаЛЮЦИНАції» (2009) та «Паперовий кораблик» (2010). Пишу і прозу також. Освіту маю філологічну, працюю переважно як редактор-перекладач, інколи – як журналіст. Дописую до харківського літературно-публіцистичного журналу «Березіль». Це, до речі, єдиний україномовний часопис Слобожанщини. На жаль...

– Цікаво, як все «варилось» на кухні, як проходило прослуховування. Не страшно було?

– Перший етап конкурсу був дистанційним: треба було просто відіслати до Львова свої аудіозаписи і чекати на рішення журі. Але я ні на що не чекала, нічого не сподівалася: відіслала і забула. Натомість 26 березня, коли мені надійшло запрошення до Львова, відчула себе безмежно щасливою. І нітрохи не хвилювалася перед подорожжю. Були дуже добрі, світлі передчуття.

Чула, що до участі в конкурсі зголосилося понад сорок учасників. А журі відібрало тринадцятьох. В останню мить з'явилася чотирнадцята учасниця.

– Ти до останнього не знала, що здобудеш нагороду? Наскільки мені відомо, інтригу нагородження переможців зберігали аж до гала-концерту?

– Справді, імена переможців журі тримало в таємниці аж до останньої миті. А я, чесно кажучи, жодними нагородами навіть не марила. Думала: запросили – приїду, заспіваю як умію, засвідчу

Люцина Хворост.

цим свою повагу до жанру українського романсу... Тож коли Ніна Матвієнко, тримаючи у руках диплом першого ступеня, вимовила моє ім'я – мені перехопило подих. Одразу забула про свої незручні черевики *(сміється)*.

Мене привітала Оксана Муха, яка стояла на сцені поруч, – а вже за мить я вітала її, адже оголосили, що вона виборола Ґран-прі!

– Організаційні моменти. Як вас, учасників, приймали у Львові? Де ви жили? Яку вам влаштовували культурну програму?

– Приймали нас чудово – за це велика дяка панові Алексу Гутмахеру і пані Галині Дмитришин. Ми жили в чотиризірковому готелі «Супутник». І умови, і обслуга, і кухня – все було на вельми високому рівні. Можна було навіть скромніше трохи *(сміється)*.

Що ж до «культурної програми» – усе проходило під знаком Квітки Цісик. Ми були присутні на відкритті музею співачки у львівській школі № 54, яка розташована на вулиці Квітки Цісик. Стрічку врочисто перерізали Ніна Матвієнко і Марта Цісик – племінниця Квітки. Потім нас повезли у славнозвісний львівський скансен – парк старовинних дерев'яних будівель. *(Шевченківський гай, – О. К.)* Там ми бачили калину, висаджену на честь Квітки Цісик. Брали участь у святкуванні львівського Дня прапора...

А ще – слухали талановитий співачку Світлану Мирводу, солістку Національного радіо України, яка прочитала ознайомчу лекцію про український романс і заспівала кілька творів, що вже стали класикою. «Гуцулку Ксеню» за пані Світланою підхопили всі присутні – і запанувало таке єднання! Адже коли з кимось співаєш разом – після цього вже не можеш тримати в серці злості на цю людину. Ділити пісню – все одно що ділити хліб. Є в цьому якась сакральність. Може, тому і в нас не було атмосфери жорсткого суперництва – переважала взаємна допомога.

– Ти давно знайома із творчістю Квітки Цісик? Які саме пісні тобі подобаються і чому?

– Квітку я вперше почула на початку 90-х років по радіо «Промінь». Мені тоді було років із десять. Я запам'ятала і голос її, і ім'я. Уже ставши дорослою, збирала її пісні по одній. Найдужче любила «Я піду в далекі гори» і вальс «Де ти тепер». А от пісню «Верше мій, верше» – якось так вийшло – почула зовсім нещодавно, лише на початку цього року. Але вона мене вразила настільки, що, коли постало питання про вибір Квітчиної пісні для мене, я без вагань назвала «Верше».

Я так плакала під цю пісню, я читала в ній між рядків... Мій харківський приятель запитав мене: «а про що тут, власне, співається? Ну, жила дівчина з мамою, потім покохала хлопця, – а де трагедія? Це шлях, який проходить більшість жінок...» Я спробувала дати свою відповідь: покликалася на народну мораль, що, як відомо, була дуже жорстокою до дівчат, котрі не вберегли цноти до шлюбу. Якщо «хлопець з чорними бровами» міг погуляти і втекти, нічого не втрачаючи, – дівчина втрачала все. Згадаймо Шевченкову «Катерину», в якій батьки вигнали свою дочку з дому! Я була переконана, що у карпатських горян теж побутували такі самі варварські звичаї. Уявила собі нещасну істоту, змушену блукати під снігами й дощами, без родини й оселі; жінку, якій у горах міг заподіяти кривду кожен опришок, кожен шандар...

Але вже у Львові моя жаліслива леґенда дещо похитнулася *(сміється)*. Причиною цьому Наталка Криничанка, відома львівська романсистка і шансоньє; вона не була безпосередньо причетна до конкурсу імені Квітки Цісик, тож Лариса Вировець влаштувала нам зустріч із нею окремо. І пані Наталка – вона сама з лемків – запевнила мене, що якраз у лемків у родинно-побутовій культурі панував мало не матріархат: жінка могла бути лідером у стосунках, жінка могла навіть першою прийти до чоловіка свататися... Отже, і таких жахливих суспільних санкцій, традиційних для патріархального суспільства, на лемківчанок не накладали. Що ж до пісні «Верше», то поперваx вона – це теж зі слів пані Наталки – була веселою і виконувалась у жвавому темпі! А її повільна, романсова версія нібито належить уже Квітці Цісик, за якою повторюємо всі ми, сучасні виконавиці... Не знаю, так це чи ні. Я, чесно кажучи, була трохи розчарована *(сміється)*. Але на мій конкурсний виступ цей нюанс не вплинув. Урешті-решт, кожен виконавець має право на своє прочитання твору.

– Чи братимеш участь у інших пісенних конкурсах?

– Важко сказати. Я рідко коли планую своє життя. Висловлюючись фігурально, я не мисливець, а рибалка: сиджу собі з вудкою на березі і чекаю сприятливих нагод. Мені здається, життя само підкидає нам ті можливості, які нам потрібні. Головне ж для мене – це безперервний саморозвиток. Читати, писати, слухати і співати. Подорожувати – у часі і просторі... Адже по-справжньому належить нам тільки те, що ми носимо у своїй душі.

– Дякую за розмову.

Оксана КОПАК.

м. Львів.

Писанки з переданої колекції.

ШЕДЕВРИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ

11 квітня у приміщенні Національного музею українського народного декоративного мистецтва відбулася передача німецькою стороною частини творів народного мистецтва, що були вивезені під час Другої світової війни з колекції Київського державного музею українського мистецтва (нині – Національний музей українського народного декоративного мистецтва).

На церемонії були присутні – заступник Міністра культури України Тимофій Кохан, Надзвичайний та Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні Ганс-Юрген Гаймзьот, Голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності Володимир Яворівський, представники Міністерства закордонних справ України, Державної митної служби України, генеральний директор Національного музею українського народного декоративного мистецтва Адріана Вялець.

Під час промови до учасників та гостей церемонії заступник Міністра культури України Тимофій Кохан зауважив про важливість для нашої культури цієї акції: «Дозвольте подякувати від імені України Німецькій стороні за цей шляхетний крок і висловити сподівання на успішні результати у подальшій співпраці наших країн, які, я певен, нададуть нового імпульсу розвиткові двохстороннього співробітництва у сфері повернення та реституції культурних цінностей», – наголосив він.

Голова Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України Юрій Савчук подякував за допомогу та співпрацю Міністерству культури України, Міністерству закордонних справ України, Державній митній службі України, Надзвичайному та Повноважному Послу Федеративної Республіки Німеччина в Україні Г. Ю. Гаймзьоту.

Після закінчення церемонії заступник Міністра культури України Тимофій Кохан та Надзвичайний та Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні Ганс-Юрген Гаймзьот підписали Протокол прийому-передачі культурних цінностей *(на фото)*.

«ПЕРЛИНИ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ»

14 квітня у Кримській філармонії відбувся концерт «Перлини української музики», присвячений 85-річчю від дня народження художника Степана Григоровича Лаутара (1926-1986).

У концерті взяли участь: відома кримська співачка, заслужена артистка України, кавалер ордена княгині Ольги, лауреат Премії АРК Наталя Безкоровайна (донька С. Г. Лаутара), камерний хор Кримського університету культури, мистецтв і туризму (керівник – заслужений працівник культури України Катерина Альохіна), Ібраім Арабаджиєв (скрипка), Наталя Шапкіна (віолончель), лауреат міжнародних конкурсів Олена Картелішева (фортепіано), Наталя Доценко (фортепіано).

Під час концерту прозвучали українські народні пісенні перлини та твори незаслужено забутого в Україні композитора, диригента, піаніста, громадського діяча Василя Безкоровайного (нар. у м. Тернополі в 1880 р., помер у м. Баффоло, США, у 1966 р.). Популяризацією творчості цього відомого українця активно займається в Криму науково-творче товариство Василя Безкоровайного.

Концерт відбувся за сприяння ДО «Всеукраїнський інформаційно-культурний центр» у м. Сімферополі.

Співає Наталя Безкоровайна.